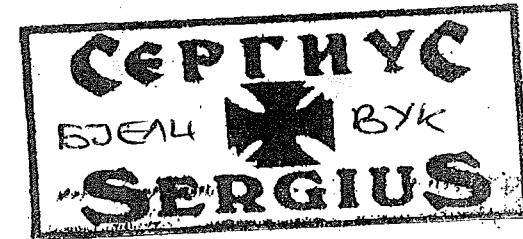
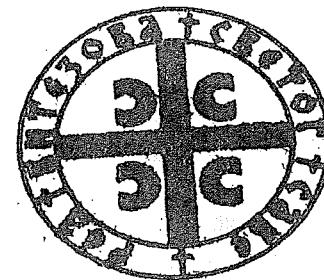


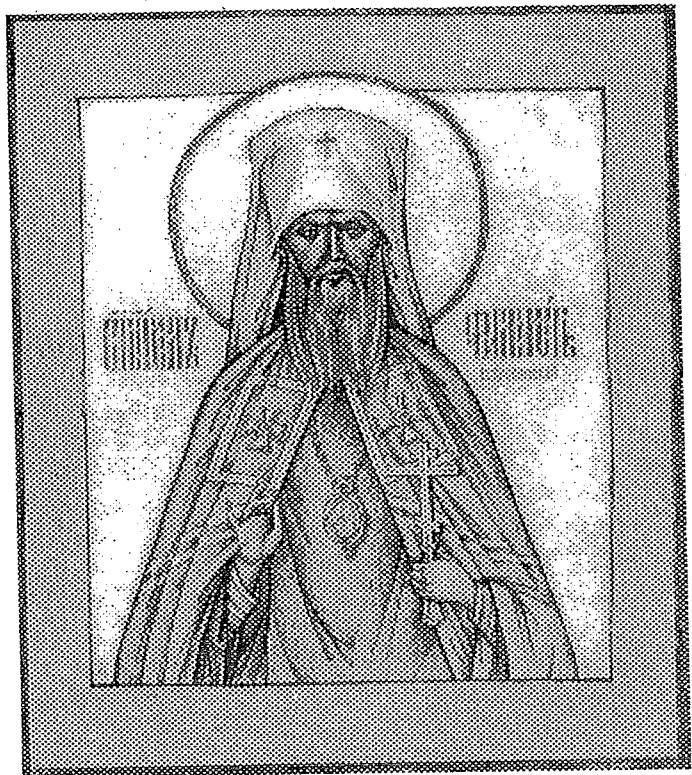


Митрополит Филарет
(Вознесенски, + 1985. г.)

Ако се светитељ Руске Загранице Цркве, Владика Јован Чудотворац Шангајски прославио мноштвом чудеса, исцељења и сличних чамења, за светитеља Филарета се може рећи да је у том погледу био много „неприметнији“. Господ га је удостојио другог дара - да устаје за црквену истину, да разобличује безбожност одступника нашег века, и да све верне који заиста желе да буду православни и на делима, а не само на речима, одвраћа од јереси екуменизма и од општења са лажноправославнима. Господ је светитељу Филарету даровао пламену веру и реч премудрости и разума за њено утврђивање, поставивши га за апостола и учитеља Цркве Своје.

ПОРОДИЦА МРКАЈА
ГОСПОДАРУ СЛУЖИЋ
СЛУГАМА ГОСПОДАРНИМ





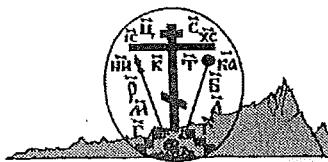
Светитељ Филарет (Вознесенски)
Икона нацртана поводом петнаестогодишњице
Светитељевог упокојења (1985–2000)

Тропарь, гла́съ ІІ

Православныѧ вѣры повѣрниче, єрѣсѣй вѣтхихъ и
новыѣхъ ѿвличитѣю изрѣдній, црквѣ хрѣтой столпе,
архиерей бгодвѣхновенное оудовѣреніе, монашествію
цихъ славо ѵ похвало, всѣмъ вѣрнымъ благочестіемъ
настѣвниче, иицихъ ѵ оубогихъ милостивый
птигателю, стѣтелю досточѣдне филарѣте, моли хрѣта
бга нашего, да ѿтвердишь насъ во правовѣрии,
направляя приѡ на путь повелѣній свойихъ, цркви
мирѣ и благостоаніе даруетъ ѵ спѣсть дѹши наша.

АНЂЕО ФИЛАДЕЛФИЈСКЕ ЦРКВЕ

И Анђелу Цркве у Филаделфији нашиши: Тако говори Свепи, Истиниши, Који има кључ Давидов, Који отвара и нико неће затворити, и Који затвара и нико неће отворити: Знам дела твоја; ево, отворио сам вратиа преј штобом која нико не може затворити; јер мало снађе имаш, а одржкао си Моју реч, и ниси се одрекао имена Мога. Зато што си одржкао Моју затовести о прѣльењу, и Ја ћу тебе сачувати од часа искушења који ће доћи на васцили свети да искуша оне који живе на земљи. Долазим ускоро; држси што имаш, да нико не узме од венца твоја. Онога који победи ученићу стубом у храму Бога Мога, и више неће изићи најпоље; и написаћу на њему име Бога Мога, и име града Бога Мога, новог Јерусалима, који силази с неба од Бога Мога, и ново име Моје (Откр. 3,7-8,10-12).



Светогорска Православна Мисија
Световознесењски Манастир
ЕСФИГМЕН

Штампано са благословом
схиархимандрита г. Методија,
игумана Свето-Вознесењског општежитељног
светогорског манастира Есфигмен

Извор:

Већина текстова преузета је из информативног
билтена Петроградске епархије (јурисдикција
Руске Православне Цркве – Заграницне)
„Вертоградъ – Информ”

Издавач:

Светогорска Православна Мисија у Србији
Свето-Вознесењски Манастир Есфигмен

Уредник издања:

Јеросхимонах Акакије

САДРЖАЈ

Уводна реч	7
Житије светитеља Филарета	13
Посланице туге	67
Прва посланица туге	68
Друга посланица туге	86
Трећа посланица туге	107
Писма Светитеља Филарета	115
Анатема екуменизма	135
Чудеса Светитеља Филарета	137
Молитва Светом Филарету	141



УВОДНА РЕЧ



Светитељ Филарет (Вознесенски, † 1985. г.)

У трећој глави свога Тумачења Откривења св. Јована Богослова, Архиепископ Сирачушки и Свето-Тројицки Аверкије (Таушев) пише у вези са Филадефијском Црквом из Откривења следеће: „Филаделфијска црква – то је претпоследњи период живота Цркве Христове, епоха чији смо ми савременици, када Црква уистину „има мало снаге“ у савременом свету и када ће поново почети прогони који ће захтевати трпљење“.

Владика Аверкије (+1976) је под Црквом Христовом несумњиво подразумевао истинско Православље, а не званично „православље“ које је већ тада, у његово време, захватило отпадништво о коме је писао божанствени Павле у својој Другој посланици Солуњанима: *да вас нико не превари ни на који начин; јер неће доћи* (дан Другог доласка Христовог) *док најпре не дође отпадништво и не појави се човек безакоња, син погибли* (2. Сол. 2,3).

У свом тумачењу Друге посланице Солуњанима велики руски светитељ Теофан Затворник о отпадништву говори: „Тада, иако ће се име хришћанско чути посвуда, иако ће посвуда бити дивних храмова и црквених богослужења, све ће то бити – само привид, а изнутра биће право **отпадништво**“.

Нема сумње, ми живимо у шестом – претпоследњем периоду живота Христове Цркве и у страшном предантихристовском времену свеот-

падништва, када истинска Црква услед страшних гоњења и унутрашњих раздора заиста „има мало снаге“, али је ипак све до данас одржала реч Христове истине.

Безаконо увођење папског **календара** у Грчкој, Румунској, Бугарској и другим помесним црквама (осим Јерусалимске, Руске, Грузијске и Српске патријаршије, које су у суштини такође прихватиле папски календар пошто су у пуном евхаристијском општењу са новокалендарцима); **потчињавање** Цркве милитантној атеистичкој власти (Московска Патријаршија); одступање од никејске, светоотачке **пасхије** у Финској Православној цркви, са којом су све поменуте цркве и даље у пуном евхаристијском општењу; свејерес **екуменизма** и чланство у сатанској зборници – Светском савету цркава, признавање латина као сестринске цркве, пуно евхаристијско општење са древним јеретицима монофизитима, што чине антиохијска и Александријска патријаршија, а због чега нико са њима није прекинуо општење – све је то само део отпадништва званичног „православља“, и због тога за оне који су се одвојили од њега није доволно да се називају само православнима – јер и одступници настављају да себе тако лицемерно именују – него је потребно да се називају истинским православним хришћанима.

Може бити да је близу дан и час када ће бити потребно да у овом, такозваном „слободном“ свету – како бисмо спасили чистоту своје истинске православне вере и Цркве – и ми сиђемо у катакомбе као и истинити православни хришћани у време Совјетског савеза. Не дозволимо да се прелестимо ђаволском лажју, тим дејством лажи која већ тријумфује у целом свету – како је о томе про-

рицао свети Апостол Павле, говорећи да ће доћи време када ће људи *веровати лажи* (2. Сол. 2,11).

И баш у ово страшно апокалиптично време свеотпадништва и лажи Господ Сведржитељ шаље человека који ће одржати Његову реч – *Анђела Филајелфијске Цркве* – Првојерарха Руске Православне Цркве – Заграничне, Митрополита Филарета (Вознесенског), кога је прославио потпуно нетрулежним моштима и чудотворством, учинивши га тако *скубом у храму Божијем*.

* * *

Пред тобом је драги читаоче књига о новопроправљеном светитељу Божијем, Исповеднику истинског Православља, светом Филарету (Вознесенском), нашем савременику који је, Духом Светим, постао огњени стуб у свеопштој тами отпадништва, који ће свим истинолубцима осветлити уску стазу исповедништва чувајући их да са ње не скрену ни лево ни десно. Лева провалија је пут маса, пут већине који је увек најлакши. То је пут који води удобности и задовољству. Такви људи, који и даље воде борбу унутар званичног „православља“, правдају се наводним послушањем према духовнику и Цркви, или пак чувањем мира у Цркви. Таквим изговорима они прикривају своју немоћ и избор лакшег пута – пута компромиса и најодби које фанатично проповедају.

Десна провалија је много опаснија, јер је веома налик на исповедничку уску стазу ревновања за Православље. То је „ревновање“ које је обезвређено услед одсуства веома важне хришћанске врлине – **расуђивања**, и уместо користи оно доноси само штету. Такви супер-ревнитељи, њихови пред-

водници и покретачи, често се прикривају некаквим идеалима, док уствари следе само своје личне циљеве, желећи да угоде не Богу, него себи самима, ревнујући не за славу Божију, него за сопствену славу и славу својих истомишљеника.

Све то само компромитује истинско Православље, а многе наивне истинотражитеље води у понор заблуда, помрачења и прелести.

Молитвама новопрослављеног слуге Божијег, светитеља Филарета, желимо да Господ, кроз ову књигу, покаже пут свима истинотражитељима: како онима којима је подметнута цуцла (званично „православље“) како би умирили савест и заборавили груди истинске Мајке – Православне Цркве Христове, тако и онима који су заведени од стране „супер-зилота“, тзв. матејеваца, који негирају постојање Православља од 1924. године, те тако сматрају за јеретике светог Патријарха Тихона Исповедника, светог Јована Шангајског, и целокупну Руску Заграничну Цркву од самог њеног постанка, као и све оне који се не потчињавају „јерархији“ самопроглашеног „архиепископа“ Матеја.

* * *

Књига „Анђео Филаделфијске Цркве“ излази баш онда кад нам је преко потребна, у наше несрећно време кад су се истина и лаж тако помешали да је чак и најчаснијем човеку неки пут тешко да разабере где је истина, а где лаж. У њој се поред светитељевог житија налазе и његове беседе, поуке и писма, уз помоћ којих можемо да разаберемо где је била истинска Црква од 1924. године, где се налази сада, као и то како ћемо је препознати у вртлогу последњих времена која незадржivo

иду да потпуно униште свето Православље, коначно га пртерујући у пустињу, *где имаше месићо припремљено од Бога* (Откр. 12).

Ова књига је први издавачки подухват Светогорске православне мисије која поред Бугарске од недавно делује и у Србији, под окриљем светогорског Световознесењског манастира Есфигмен, последњег утврђења истинског Православља на Светој Гори. Светогорска православна мисија у Србији има за циљ да у овом смутном времену свеотпадништва осветли уску стазу исповедништва, пратећи свој главни орјентир – **верност до смрти** неповређеном светоотачком Православљу и непомирљивост према многобројним одступништвима, као и заблудама које се силно дижу у наше лукаве дане под видом официјелног „православља“ и псеудозилотизма. Надамо се да ће она бити на радост, укрепљење и утеху свима који је узму у руке, благодаћу победитеља ада и смрти, Христа Животодавца и молитвама светога Филарета.

на Недељу Православља, 6. марта 2000.

Приређивачи

ЖИТИЈЕ СВЕТИТЕЉА ФИЛАРЕТА



Господ је јасно показао да је Њему угодан пут којим је ишао светитељ Филарет: године 1982. пројавило се велико чудо милости Божије – чудотворна икона Мајке Божије Иверске – Монреалске, која је током петнаест година непрестано точила миро да би чудесно нестала 1997. године.

Оставиће нека дечак „служи“

Светитељ Филарет, у свету Георгије Николајевич Вознесенски, потицао је из благочестијве православне породице. Родио се 22. марта 1903. год. у граду Курску. Његов отац био је свештеник и касније Архиепископ Руске Загранице Цркве, Димитрије Хајларски. Године 1909. Породица Владике Филарета преселила се на Далеки Исток, и до 1920 будући светитељ живео је у Благовештенском, где је завршио гимназију. Ево шта је сам владика причао о свом детињству у беседи приликом нарчења за епископа Брисбејнског: „У моме животу, у годинама детињства и младост, једва да има нечега што би завређивало пажњу, осим, можда, ове успомене из најранијег детињства, када сам као дечак од шест или седам година, онако дечачки наивно, волео да се играм „службе“ – направио бих себи одећу као црквену и тако „служио“. А кад су родитељи стали то да ми бране, Владика Евгеније, епископ Благовештенски, наишавши код куће на такву „службу“, на запрепашћење мојих родитеља тврдо их је зауставио: „Оставите, нека дечак 'служи' по своме. Добро је да вољи службу Божију“. Из ове епизоде се види да будућа висока црквена служба Владики као да је била тајновито предсказана још у његовом детињству.“

По окончању гимназијског школовања будући Архипастир је прешао у Харбин, где је завршио Политехнички институт и добио звање инжињера електромеханике. Ни касније, када је већ био провојерарх Руске Заграничне Цркве, он није заборављао своје другове из института. Сви који су га познавали, и у школи и у институту, сећају га се као срдачног и добrog друга. Одликовао се великим талентом и увек је био спреман да помогне другим ученицима, изvlaчећи их из неугодних ситуација. После студија био је предавач, познат као добар, вешт педагог; ученици су га волели и поштовали. Његова предавања превазилазила су оквире школског програма и проницала у све области људског живота. Многи његови бивши ученици и колеге и доцније су читавог живота високо ценили Владикин ауторитет.

Одрastaјући у свештеничкој породици и гледајући живот и труд свога оца, строгог и побожног пастира Цркве, будући Владика се, природно, од малена навикао на храм и Богослужења. Но, како је сам после говорио, то је у почетку била само спољашња, спонтано настала свикнутост на атмосферу црквености, у којој није било „говоно ничег дубоког, унутарње освешћеног и свесно прихваћеног“. Заиста, за человека је веома важно да постане унутарње свестан неопходности вере и живота по вери, пошто без тога – ако је црквеност прихваћена само на спољашњи начин, просто кроз атмосферу у којој неко живи – на послетку, у изменењим околностима, он може у потпуности да изгуби веру у Бога.

„Но, Господ уме да се дотакне људске душе – сећао се Владика Филарет – и такав додир Његове брижне Очинске деснице ја несумњиво видим у

томе како су ме још у студентским годинама у Харбину буквально као удар грома поразиле речи светитеља Игњатија Брјанчањинова које сам прочитао у његовим делима: „Гробе мој! Зашто те заборављам? Ти ме чекаш, чекаш, и ја ћу се сигурно настанити у теби; зашто те заборављам и понашам се као да је гроб судбина само других људи, а не и моја?“

Само онај ко је и сам преживео сличан, ако се тако може рећи, „духовни удар“ – у стању је сада да ме схвати! Заиста ослепљујућа светлост – светлост истинског, стварног хришћанског схватања живота и смрти, смисла живота и значења смрти, засијала је пред младим студентом – и тако је отпочео нови, духовни живот. Све светско, све „мирско“ изгубило је значај у мојим очима, нестало је негде, било је замењено другим садржајем живота. И коначан резултат ове унутрашње промене било је примање монаштва...“.

Монах Филарет

Светитељ је био пострижен у монаштво 1931. године. У то време он је већ имао свештенички чин – био је јереј Георгије. За ђакона био је рукоположен 5. / 18. маја 1930., а за свештеника 22. децембра / 4. јануара 1931. године. Исте године завршио је и Пастирско-Богословске курсеве у Харбину. У монаштву је добио име Филарет – у част св. праведног Филарета Милостивог. Године 1937. о. Филарет је био узведен у чин архимандрита.

„Човек много размишља, о много чему машта и тежи много чему – говорио је у једној проповеди светитељ Филарет – но врло често у његовом животу се ништа од тога не оствари. Међутим, Стра-

шни Христов суд нико неће избећи. Није узалуд говорио Премудри: *Сећај се краја свога, и нећаш сагрешити довека!* Ако будемо имали на уму то како ће се завршити наш земаљски живот и шта ће са нама бити даље, живећемо онако како хришћанин треба да живи. Ученик или ученица пред којима је тежак и важан испит, не заборављају на њега, него га се све време сећају и труде се да се за њега припреме. Али овај ће испит бити страшан јер ће то бити испит за читав наш живот, спољашњи и унутрашњи. Осим тога, после овога испита нема више поправног. То је онај страшни одговор који ће одредити удео человека за целу безграницну вечност. Господ Исус Христос јесте многомилостив, али је и праведан. Коначно, Дух Христов испуњен је љубављу која је сишла на земљу и цела се предала за спасење человека. Но, страшно ће на Суду бити оним људима који увиде да ту Велику Жртву оваплоћене Љубави нису искористили како вальа, него су је одбацили. Сећај се краја свога, човече, и нећаш сагрешити“.

Прве године монаштва будућег светитеља пролазиле су уз уобичајена искушења која се сусрећу на таквом животном путу. У почетку му је својим саветима много помагао тадашњи Првојерарх Руске Заграницне Цркве, Митрополит Антоније (+1936), са којим се о. Филарет дописивао дуги низ година. И коначно, о. Филарет се трудио да одговоре на своје недоумице и питања добије у делима св. отаца, који су га од самог почетка повели путем духовног живота и који су му били незамениво руководство у одсуству живих наставника. Да је о. Филарет био васпитан у истински православном духу управо од стране св. отаца, види се из тога што је он касније готово увек усамљен

устајао у заштиту правде Божије и црквене истиине. Свети су га научили да се не боји да остане сам у борби за истину, јер *Ако је Бог с нама, ко ће пропасти нас?* (Рим. 8,31). Љубав о. Филарета према Речи Божијој била је таква да је он наизуст научио сва четири Јеванђеља, и после се кроз читав живот трудио да своје проповеди заснује на тумачењу речи Господњих, јеванђелских прича и историје.

Харбински пастор

У Харбину је о. Филарет водио велику црквену и пастирско-проповедничку делатност. Већ првих година свога служења у свештеном чину он је привукао мноштво људи који су тражили духовни пут. Богослужења која је савршавао са пламеном вером и његове надахнуте проповеди чинили су да храмови буду пуни оних који се моле. Људи су у великом броју ишли у храм у коме је служио о. Филарет. Њега су волели сви становници Харбина; његово име прочуло се и ван граница Харбинске епархије. Био је добар, стајао је на располагању свакоме ко би му се обратио. Пред вратима његове скромне келије стајао је ред оних који су били жедни духовног разговора са њим; одлазећи к њему, људи су знали да ће добити правилан савет, утеху и помоћ.

Светитељ Филарет је волео и жалио људе. Господ му је дао нарочит дар – умео је да пронађе прави приступ свакоме. Својом осетљивом и са-страдалном душом Владика је одмах схватao душевно стање человека, па је дајући савете тешко оне који страдају, храбрио оне који су падали у унизије, а оне који су очајавали ободрио би невином шалом. Он је волео да каже: „Не падај у унизије,

душо хришћанска! Нема места унију код онога ко верује! Гледај напред – тамо је милост Божија!“ Људи су одлазили од њега умирени, оснажени његовом чврстом вером.

Подражавајући своме покровитељу – праведном Филарету, Владика је био дарежљив не само са духовном, већ и са материјалном милостињом. Многи су тек после светитељевог упокојења сазнали колико је он добра учинио и како је тајно указивао помоћ онима којима је било потребно. Мноштво сиромаха обраћало му се и он никоме није ускраћивао помоћ, осим у случајевима када му буквално ништа не би преостало; тада би уз осмех кривице рекао: „Ништа више немам, мили мој“. Но, чак и ту би нашао излаз – давао је одећу коју је имао на себи.

Владика се у потпуности посветио служењу Богу и ближњима. Читајући Св. Писмо и дела светих отаца он их је доживљавао не као нешто далеко од стварности, него као истинске речи *вечног живота*, које неопходно у своме животу треба да следи сваки хришћанин који жели да се спасе. Једно од његових омиљених места из Св. Писма, које је често цитирао, биле су речи Господње из Апокалипсе које разобличују „млаке“ хришћане. Владика је не једном истицао, да је онај ко није ни врућ ни хладан, који је равнодушан према истини, много гори од онога ко се отворено противи Христу. Ево примера из беседе светитеља у недељу Свих светих:

„Црква Православна данас прославља све угоднике Божије, све свете..., који су свету реч Христову прихватали не као да је написана негде и за некога, него као да је написана управо за њих – примили су је и узели за руководство кроз читав свој живот у извршавању заповести Христових.

...Њихов живот и подвиг нама је за наук, њих треба да узимамо као пример, јер ви и сами знате какве нам све примере пружа савремени живот! Имамо ли сада много добрих примера хришћанског живота? ...Кад видиш то што се ради у свету помислиш и невољно да човек који је заиста хришћански и православно настројен, иако окружен мноштвом, живи као да је у пустини. ...Размишљају ли људи о томе шта их чека? Размишљају ли о томе да нам је Христос дао заповести не зато да бисмо их ми игнорисали, него да бисмо се трудали да живимо онако како учи Црква.

Наводили смо овде место из Апокалипсе, где Господ једноме служитељу Цркве каже: *Знам дела твоја, да ниси ни ступен ни врућ. О, да си ступен или врућ!* Ми не само да треба да будемо врући, него би требало да следимо заповести душе у испуњавању закона Божијег.

Али има и оних који иду против закона Божијег.... Међутим, ако човек не спава духовно, ако ипак некако нешто духовно проживљава, ако не верује у то што се сада у животу ради, ако је због тога тужан, ако страда, дакле, у сваком случају, ако не дрема, не спава – онда постоји нада да ће он прићи Цркви. Зар је мало примера да се богоборци и порицатељи обраћају на пут истине. Почек од апостола Павла...

Господ у Апокалипси каже: *О, да си ступен или врућ! Тако, пошто си млак, и ниси ни ступен ни врућ, избљуваћу те из уста Својих...* Тако Господ говори о онима који су равнодушни према Његовом светом делу. Они сада фактички о томе и не размишљају. То их сада не интересује, у њиховим главама за тако нешто нема места, заборавили су закон Божији. Понекад говоре дивне речи. Али шта могу те речи, када долазе у име мрске лажи?

...Треба молити Господа Бога да нас научи Своме светом закону и како да за пример узимамо људе који су тај закон прихватили, извршили и овде прославили Свемогућег Бога“.

Глас Ваћијућеđ у пустини

Следујући примеру светих отаца, светитељ Филарет није друге учио онome што сам није чинио. Попут светих, на које је указивао као на узор, и сам је прихватао све што је написано у Светом Писму и у делима светих отаца, „не као да је написано негде, за некога“, него као истинско руководство у животу.

Владика је био необично строг према себи и водио је заиста аскетски живот. Имао је способност памћења каква се ретко среће, држао је у глави не само речи Јеванђеља и светих отаца, него и патње и невоље своје пастве. Приликом сусрета са људима светитељ је показивао велико интересовање за све области њиховог живота, њега није требало подсећати на невоље и потешкоће – он би сам заподенуо са човеком разговор на тему која би овога занимала, пружајући готове одговоре на најтеже недоумице.

Године 1931. Манџурију је окупирала јапанска војска. После четрнаест година јапанце су заменили комунисти – 1945. године совјетска војска поразила је јапанску армију; одмах за совјетским, на власт су дошли кинески комунисти. Првих година „црвеног преврата“ совјетска управа је стала да предлаже руским емигрантима да узму совјетске пасоше. Агитација је вођена веома умешно, суптилно и спретно, тако да су преварени Руси, уморни од тешких година јапанске окупације за време

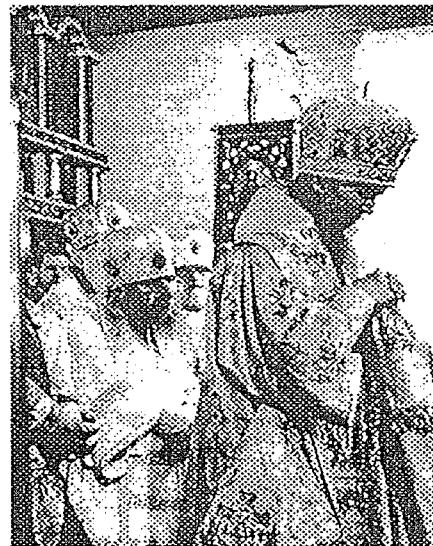
које је гашено све руско, поверовали у то да је у СССР-у сада настала „потпуна слобода за религије“, па су масовно почели да узимају пасоше.

У то време о. Филарет је био настојатељ Свето-Иверске цркве у Харбину. Једном му је дошао неки сарадник харбинских новина и питао га за мишљење о „милости“ совјетске управе која је емигрантима понудила да узму совјетске пасоше, претпостављајући да ће и од о. Филарета чути речи захвалности и дивљења. „Но, ја сам му одговорио – причао је владика Филарет – да се категорички одричем узимања пасоша, зато што ми нису познате никакве „идејне“ промене у Совјетском Савезу и да не знам у детаље како се тамо одвија црквени живот, али да зато много знам о рушењу храмова, о прогону свештенства и верног народа. Новинар је пожурио да прекине разговор и оде...“

Ускоро је о. Филарет у „Журналу Московске Патријаршије“ прочитао да је Лењин највећи геније и добротвор човечанства. Не издржавши такву лаж, са амвона храма, у проповеди, указао је вернима на сву неистину такве гнусне тврдње у црквеној гласилу, истакнувши да је за ту лаж одговоран патријарх Алексеј (Симански), као редактор ЖМП. Глас о. Филарета остао је усамљен: нико од свештенства није га подржао, а од стране епархијске власти дошла му је забрана да проповеда са црквеног амвона под којом је доста дugo остао. Тако је Владика, још као свештеник, не наилазећи на разумевање међу својим саслужитељима, био принуђен да се за црквену истину бори сасвим сам.

Практично читав далекоисточни епископат Руске Заграничне Цркве у то је време признавао Московску патријаршију, тако се о. Филарет и без своје воље нашао у јурисдикцији Московске па-

се одрекао своје кандидатуре и предложио је да се за Првојепарха изабере најмлађи Архијереј – Епископ Филарет. Овај избор подржао је и Митрополит Анастасије: Владика Филарет је био најмлађи по хиротонији, био је мало познат у Заграничним црквеним круговима и није био уплатен у постојеће поделе. Тако је 14/27. маја 1964. године, на дан Преполовљења Педесетнице, Епископ Брисбејнски Филарет био изабран од стране Архијерејског Сабора Руске Заграничне Цркве на њен Првосветитељски престол.



Митрополит Филарет са светитељем Јованом Максимовичем на дан његове интронизације

Камен споштицања

Заиста, у томе се видела десница Божија! Владика Филарет је Руском Заграничном Црквом управљао током двадесет једне године. У његово време прослављени су многи угодници Божији: свети праведни Јован Кронштатски (1964), преподобни Герман Аљаски (1971), блажена Ксенија Петербуршка (1978), и коначно, 1981. године – Сабор Руских Новомученика и Исповедника на челу са Царским Мученицима и Патријархом Тихоном. Занимљиво је да све до Митрополита Фила-

рета, у Руској Заграничној Цркви није било ни једног новог прослављења светих. Овај добри подухват, као и целокупна делатност Владике Филарета, сведоче о томе да је он од самог почетка свог првосветитељског служења заузео правац чувања и заштите светоотачког Православља, схватајући да Православне цркве у свету одступају од вере, да се путеви „званичног православља“ и истинских хришћана разилазе, и да стога не треба да чека када ће неко ко седи на древној апостолској катедри – али је, авај, одступио од апостолског исповедања вере – да прослави нове светитеље, које је већ јавно прославио Бог, већ да то треба сам да учини.

Васпитан на учењу светих отаца, Владика Филарет је настојао да своју Цркву води светоотачким путем. На жалост, код своје браће архијереја није наилазио на довољно разумевања; неки од њих су чак у потпуности одбијали да прихватају његова схватања. Светитељ се суочио са тешким задатком, јер је морао, с једне стране, да води Цркву путем одлучног одбацања одступништва „светског православља“, а с друге – да сачува јединство свога Синода. Међу епископима Руске Заграничне Цркве најдоследнији присталица зближења са „светским православљем“ био је Архиепископ Женевски и Западно-европски Антоније¹. Неки Архијереји су покушали да искористе преседане ретког и нерегуларног општења са „официјелним црквама“ у периоду између 30-их и 50-их година,

¹ Многобројна саслуживања клирика Архиепископа Антонија са свештенством екуменистичких цркава постала су један од разлога због којих је после смрти Владике Филарета група парохија из Америке и Европе напустила Руску Заграничну Цркву.

како би оправдали своју тежњу да сачувају општење са екуменистима, позивајући се између осталог и на то што Руска Загранична Црква никада није прекинула званичне односе ни са једном од цркава „светског Православља“. Прави циљ делатности ових епископа био је да се постигне да Руска Загранична Црква призна Московску Патријаршију и уђе са њом у некакво општење. Али, Владика Филарет је заиста постао камен спојица за све љубитеље „светског православља“. Не говоре узалуд данас неки противници његовог курса да Митрополит Филарет „ништа није схватао“ о томе какав треба да буде положај Руске Заграничне Цркве, јер је читав живот провео далеко од „великог света“ – речју, био је неваспитан, није познавао „традицију Заграничне Цркве“ – те се зато, то боже, његов курс и разликовао тако јако од курса свих осталих „официјелних цркава“²; други нага-

² Тако, на пример, протојереј Александар Лебедев, у свом писму на Интернет-конференцији Синод од 28. децембра 1998. године отворено каже да је Владика Филарет постао „прекретница“ у историји Руске Заграничне Цркве, јер ју је усмерио у правцу размилојажења са „официјелним православљем“, зато што је готово читав живот, до рукоположења за Епископа, провео у Кини, што није завршио руску богословију, што се никада није сусрео са Митрополитом Антонијем, а са Митрополитом Анастасијем је веома мало био у контакту, није се кретао у кругу дореволуционарних руских архијереја, није лично општио ни са ким од предстојатеља помесних цркава и сл. – те је зато и отпао од опште традиције, живећи „у потпуној изолацији“ од „цивилизованог“ црквеног света.

На ово се може рећи, након пажљивог разматрања, да ни изблизу све „традиције Руске Цркве“ из синодал-

ћају да је он пао под нечији „лош утицај“. Но, чини се да би било правилно казати управо обратно: светитељ Филарет је добио најбоље „васпитање“, хранивши се од младости светоотачком мудрошћу, живећи и радећи под њеним утицајем, и управо зато се црквени курс који је он заузео толико разликовао од курса јерараха „светског православља“, зато што су ови последњи, будући синови овог века, једноставно погазили светоотачко учење и каноне Цркве, као да их није ни било.

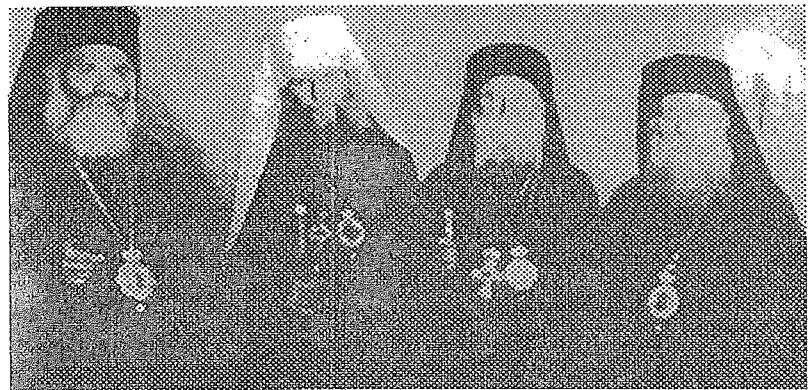
Покровитељ исашинског Православља

Осим тога, Господ је јасно показао да је Њему угодан пут којим је ишао светитељ Филарет: године 1982. пројавило се велико чудо милости Божије – чудотворна мироточива икона Мајке Божије Иверске-Монтреалске, која је током петнаест година непрестано точила миро да би чудесно нестала 1997. године.

ног периода не заслужују потпуно и беспоговорно одобравање, јер у томе периоду није једино непостојање Патријарха представљало недостатак и канонско одступање. Добру илустрацију стања и расположења у Руској Цркви синодалног периода представља и чињеница да за век и по у Русији није било ни једне канонизације светих угодника Божијих; прослављање светих почело је тек за владе Цара-Мученика Николаја II, благодарећи његовом настојању; да није било његове воље и притиска на Синод, познато је да не би био прослављен чак ни тако велики светитељ какав је преп. Серафим Саровски. Светог Јована Кронштатског за живота су многа његова браћа у свештеном чину сматрала за умно поремећеног и прелешћеног...

У време првосветитељства Владике Филарета екуменизам је коначно показао своје право лице – образину страшне јереси која је у себи сабрала све прећашње јереси и која тежи томе да потпуно прогута Православље, уништавајући сам појам Цркве Христове и стварајући свесветску „цркву“ антихриста.

Насупрот одступничким „православним црквама“, Митрополит Филарет је желео да ојача покрет истински православних хришћана у целом свету. Тако је децембра 1969. Синод Руске Загранице Цркве под његовим руководством званично признао дејственост хиротоније Епископа Акакија (Папаса)³ и других грчких старокалендарских архијереја.



Грчки старокалендарски јерарси са Светим Филаретом, с лева на десно: Митрополит Геронтије, Св. Филарет, архиепископ Авксентије и Митрополит Петар.

³ Каснији Првојерарх Цркве ИПХ Грчке, Архиепископ Акакије (Папас), био је тајно рукоположен за Епископа 9/22. децембра 1960. године од стране Архиепископа Серафима Чикашког и Епископа Теофила Детротитског. Све до децембра 1969. године каноничност ових хиротонија довођена је у питање.

хијереја последоватеља Хризостома Флоринског⁴, што је Митрополит Анастасије до краја живота одбијао да учини.

Следи текст одлуке Синода Руске Православне Загранице Цркве:

*Архијерејски Синод РПЦЗ
18/31. децембар 1969.*

*Његовом Блаженству
Преблаженом Авксентију,
Архиепископу ИПХ у Грчкој*

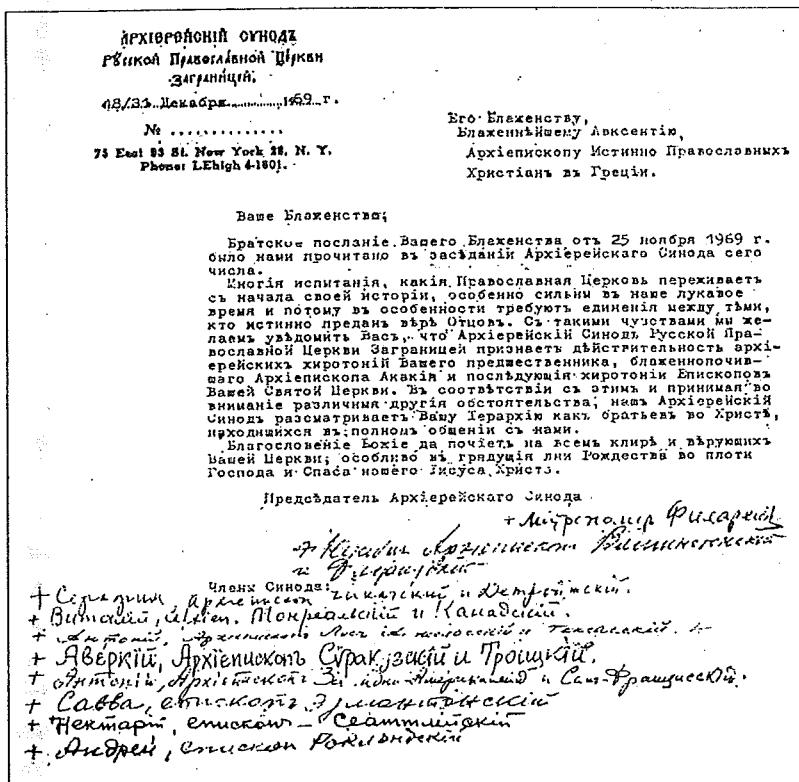
Ваше Блаженство,

*Братску поруку Вашега Блаженства од 25.
новембра 1969. године прочитали смо на заседању
Архијерејског Синода на данашњи дан.*

Многа искушења, каква Православна Црква превиљава од почетка своје историје, нарочито су силна у ово лукаво време и зато је особито потребно јединство међу онима који су истински предани вери Оца. Са таквим осећањима желимо да Вас обавестимо да Архијерејски Синод РПЦЗ признаје дејственост архијерејске хиротоније Вашега преходника, блаженог очившег архиепископа Акакија, и пошто је хиротоније епископа Ваше Свете Цркве. У вези са тим, и узимајући у обзир различите друге околности, наш Архијерејски Синод сматра Вашу

⁴ Четворица нових „Хризостомовских“ архијереја били су рукоположени у мају 1962. године од стране Епископа Акакија (Папаса) и Архиепископа Леонтија Чилеанског. Касније су били рукоположени и други грчки старокалендарски архијереји, од којих данашња јерархија Цркве ИПХ Грчке води канонски исправно апостолско прејемство.

Јерархију браћом у Христу која се налазе у јуном
општењу са нама.



Благослов Божији нека почива на целомъ клиру и
вернима Ваше Цркве, особитио у настанијајуће дане
Рождесава у илоти Господа и Спаса нашеја Исуса
Христа.

Председавајући Архијерејским Синодом,
Митрополит ФИЛАРЕТ

Чланови Синода:
НИКОН, архијериской вашингтонски и флуидски
СЕРАФИМ, архијериской чикашки и денојтијски

ВИТАЛИЈЕ, архијериской монреалски и канадски
АНТОНИЈЕ, архијериской лосанђелески и тексаши
АВЕРКИЈЕ, архијериской сиракушки и тиројијски
АНТОНИЈЕ, архијериской западноамерички и сан-
францискански

САВА, епискокой едмондски
АНДРЕЈ, епискокой рокландски
ПАВЛЕ, епискокой менхетински

Наведено признање ојачало је позиције овог
дела грчких старокалендараца, после чега су се и
старокалендарци „матејевци“ такође обратили
Синоду, у вези са исправљањем њихових једно-
личних хиротонија, које је 1948. године потпуно
противканонски обавио сам хорепископ Матеј
(Карпатакис). Године 1971. матејевски Митропо-
лити Калист Коринтски и Епифаније Кипарски
дошли су у Њујорк са циљем „да успоставе духов-
но општење ради јачања Свештене борбе за Пра-
вославље“ и ради исправљања једноличних хиро-
тонија. После обављених хиротесија општење је
било успостављено, иако су га „матејевци“ преки-
нули већ 1976. године, одричући се хиротесија да-
тих од стране заграницних архијереја и на тај на-
чин опет доводећи под озбиљну сумњу канонич-
ност својих једноличних хиротонија.

Заоштравање односа према официјелном „Православљу“

Ово зближење са грчким старокалендарцима
ишло је паралелно са заоштравањем односа према
„официјелним црквама“. У то време је већ бурна
екуменистичка делатност васељенског патријарха

Атинагоре довела до узајамног „скидања анатема“ између Православне цркве и римокатолика (децембар 1965.), што је истовремено било објављено у Риму и Константинопољу. Атинагора је католике прихватио као своју „браћу у Христу“. Такво вапијуће антиправославно деловање Васељенске патријаршије није могло да остави равнодушним Митрополита Филарета. 15. децембра 1965. године он је писао Атинагори, протестујући против његовог поступка:

„Овај акт ставља знак једнакости између заблуде и истине. Током векова цела Православна Црква оправдано је веровала да она ни у чему није одступила од учења Светих Васељенских Сабора, док је Римска Црква у исто време прихватила у свом догматском учењу више новина које са Православљем нису сагласне. Што су они више новина уносили, то се више продубљивала подела између истока и Запада. Догматска скретања Рима из XI века нису још садржала све оне заблуде које су додате касније. Зато је одрицање од међусобних претњи могло имати значаја у оно време, али сада оно служи само као сведочанство о прећебрегавању најважнијих и главних нових учења, непознатих древном учењу Цркве, која су уведена и објављена после тога (после 1054), а од којих су нека, будући разобличена од стране Светог Марка Ефеског, била разлог за одбацивање Флорентинске Уније од стране Свете Цркве.

Одлучно и категорички изјављујем:

Никаквог сједињења између нас и Римске цркве не може бити док се она не одрекне својих нових догмата, и никакво молитвено општење не можемо са њом да успоставимо без одлуке свих Цркава,

а таква одлука, с друге стране, не изгледа нам могућа све док Руска црква, која је сада принуђена да живи у катакомбама, не буде ослобођена.

...Сматрамо за неопходно да изјавимо да наша Руска Загранична Црква, као несумњиво и Руска црква која се сада налази у „катакомбама“, не пристаје ни на какве „дијалоге“ о догматима са другим вероисповедањима и унапред одбацује сваки договор са њима у том погледу, прихватујући могућност јединства са њима само у случају да они у потпуности прихвате православно учење, у оном облику у коме се оно све до данас чува у Светој Саборној и Апостолској Цркви.

...Црквено предање и пример светих отаца учи нас томе, да са онима који су отпали од Православне Цркве нема дијалога. Њима је увек упућен монолог црквене проповеди, у коме их Црква позива да се врате у њено крило кроз одрицање од сваког учења које није сагласно са њеним учењем. Истински дијалог подразумева размену мишљења, при чему је могућа промена убеђења оних који у дијалогу учествују, како би била постигнута сагласност. Као што се види из енциклике „Ecclesiam suam“, Павле VI дијалог доживљава као план нашег присаједињења Риму, или обнављања општења помоћу некакве „формулe“, која у сваком случају оставља нетакнутим његово догматско учење, а посебно учење о положају Папе у цркви. Но, целокупној историји Православене Цркве и Њеном бићу потпуно је страно свако пристајање на заблуду. Оно би могло да доведе само до варљивог спољашњег уједињења, налик на усаглашавање различитих протестантских заједница у Екуменском покрету, али никако до јединственог исповедања истине.

Нека се таква издаја Православља никада не увуче међу нас“.

Посланице туге

На сличан начин Митрополит Филарет се обратио и другом вођи екуменистичког покрета, Америчком архиепископу Јакову. Јерарси одступници ипак нису прихватили опомене. Екуменистички покрет је наставио да узима маха. Са тугом је Светитељ Филарет гледао на отпадање некад Православних Цркава од истинске вере. Своје посланице, којима се обратио свим архијерејима Православне Цркве, тако је и назвао – „Посланице туге“⁵.

У Првој Посланици, написаној 1969. године, св. Филарет каже да је одлучио да се обрати свим архијерејима, „од којих неки заузимају најстарије и прослављене катедре“, зато што се, по речима св. Григорија Богослова, „ћутањем издаје истина“, и што не треба ћутати када видиш одступање од чистоте Православља; уосталом, сваки епископ приликом хиротоније даје обећање да ће чувати Вери и правила светих отаца и да ће штитити Православље од јереси. Владика цитира различите екуменистичке декларације Светског савета цркава (ССЦ) и јасно показује, на основу светоотаочког

⁵ Управо те посланице постале су историјски моменат после кога је свако општење клирика или мирјана Руске Заграничне Цркве са екуменистима очигледно почело да се сматра за канонско безакоње и одступање од учења сопствене Цркве. Ове посланице у многоме су припремиле и појаву анатеме 1983. године, која је „официјелно православље“ коначно одсекла од општења са Истинском Црквом.

учења и канона, да позиције ССЦ немају ништа заједничко са Православљем, и да сходно томе Православне Цркве не треба да учествују у раду тога савета. Такође светитељ Филарет истиче да глас Московске Патријаршије не представља глас Истинске Руске Цркве, која је у отаџбини прогонјена и скрива се у катакомбама. Владика позива све православне јерархе да устану у заштиту чистоте Православља.

Другу „Посланицу туге“ владика Филарет је написао у Недељу православља 1972. године. У њој он констатује како у протекле две године ни једна Православна Црква није донела одлуку о иступању из ССЦ, иако су архијереји давали изјаве о неправославности екуменистичког покрета. За циљ друге Посланице поставио је да покаже „тај бездан јереси против самог схватања Цркве у који бивају увучени сви учесници екуменистичког покрета“. Светитељ Филарет подсећа на страшно пророштво Апостола Павла, да ће онима који не примише љубав истине да би се спасли Господ да пошаље силу обмане, да верују лажи; да буду осуђени сви који не вероваше истини, него заволеши неправду (2. Сол. 2,10-12).

Трећа Посланица св. Филарета написана је 1975. године и посвећена тзв. Тијатирском исповедању Митрополита Атинагоре, егзарха Константинопольске Патријаршије у Европи – документу који је написан у потпуно јеретичком духу, али који није изазвао никакве реакције предстојатеља „официјелних цркава“.

Срамна равнодушност

Видимо како се владика Филарет у почетку најдао да ће неко од епископа „светског правосла-

вља“ имати слуха за његове речи, зато им се у својим посланицама обраћао као истинским Архистирима Цркве. Осим тога, покушаји саветовања били су утемељени и на апостолској заповести: *Човека јеретика по првом и другом саветовању клони се, знајући да се шакав избацио и бреши; самога себе је осудио* (Тит. 3,10-11). Пре изрицања анатеме против одступника, вальало је покушати све не би ли се они обратили из заблуде. Авај, до обраћења није дошло и екуменистичка заблуда наставила је да се шири.

Владика се обраћао не само епископима него и својој пастиви, непрестано покушавајући да објасни опасност од нове јереси. Описујући ревност св. Николаја Чудотворца, који је ошамарио јеретику Арија јер је овај похулио на Сина Божијег, Владика каже:

„А како често нама недостаје оваква ревност тамо где се заиста треба заузети за вређану и гажену истину!

Хоћу да вам испричам о нечemu што се додгио сасвим недавно и што би до пре неколико година било тешко чак и замислити, али ето – сада срљамо све ниже и ниже. Један човек, који је допутовао из Париза, прича да се тамо, на неком тзв. екуменском сусрету, збио следећи случај. Ви свакако znate шта је екуменизам: то је јерес свих јереси. Он хоће у потпуности да избрише појам Православне Цркве као чуварке Истине и да створи неку нову, страну цркву. Дакле, дошло је до „екуменског сусрета“. Тамо је био православни протојереј из Париског Богословског (а заправо јеретичког) Института, био је јеврејски рабин, били су пастор и католички свештеник. Они су се тамо најпре помолили, а потом су иступили са беседа-

ма. И тада је јеврејски рабин, опростите што са светог амвона говорим такве ствари, но хоћу да вам покажем докле смо дошли, рекао да је Господ Исус Христос био незаконито рођени син особе лаког морала...

Али главни ужас није у томе. Јеврејски народ се одавно противи Богу – ту немамо чему да се чудимо; но, страхота је у томе, што су сви присутни ћутањем прешли преко тога што је он рекао. Човек који је чуо ову страшну хулу, упитао је потом „православног“ протојереја: „Како сте могли да očutite?“, а овај му је одговорио: „Нисам xтео да увредим тог јевреја“. Јевреј не сме да се увреди, а Пречиста Џева Марија – може! Ето докле смо дошли! Како често данас ми немамо довољно ревности да, када је потребно, устанемо у одбрану својих светиња!

Православни свештенослужитељ био је дужан да са ревношћу устане против хуле, као онда када је светитељ Николај запушио уста јеретику... Но ми смо, на жалост, сада постали, како се каже, „срамно равнодушни и према добру и према злу“.

Управо на тој равнодушности, на некаквој са-
моодбрани, јерес екуменизма је и нашла погодно
тле, а са њом и апостасија – одступништво које
постаје све очигледније и очигледније.

Памтимо, браћо, да хришћанска љубав обухвата све, да је милосрдна према свима, да хоће да се сви спасу, и да милује, жали и љуби све што је створио Бог; али тамо где види свесни поход против истине, она се претвара у огњену ревност, која не подноси такве хуле. ...Увек треба да буде тако, јер за Бога треба да ревнује сваки православни хришћанин“.

„Борба изнутра“

Почетком 70-их година унутар Руске Заграничне Цркве појавио се снажан покрет за подршку совјетским дисидентима. Када је 1974. године одржаван Трећи Сvezагранични Сабор, значајан



Учесници III Сvezаграничног сабора 1974.
У центру Митрополит Филарет (Вознесенски)

део тога Сабора, на челу са Архиепископом Антонијем Женевским, иступио је са тим да Руска Загранична Црква треба да укаже безрезервну подршку дисидентима, без обзира на то што они припадају Московској Патријаршији и без обзира на њихову екуменистичку идеологију, туђу духу и учењу Руске Заграничне Цркве. С друге стране, традиционалисти, иако су одавали дужно поштовање храбrosti дисидената, противили су се њиховом признавању, јер би оно могло да доведе у заблуду верне у Русији, обезвредивши сведочење

истинских катакомбних исповедника и створивши утисак да се може бити исповедник и унутар јеретичке црквене организације. Знатно касније, 1980. године, након што се један од лидера дисидената, о. Димитрије Дудко, сломио и јавно се, путем телевизије, покајао због своје антисовјетске делатности, Владика Филарет је једном либерално настројеном свештенику Руске Заграничне Цркве⁶ написао да другачије није ни могло да буде, јер се делатност о. Димитрија одвијала унутар Московске Патријаршије, тј. изван истинске цркве, у „цркви лукавих“ – зато он није добио помоћ од Бога. Да је пак отац Димитрије прешао у Истинску Цркву, совјетска власт би жестоко насрнула на њега, али би га благодат Божија укрепила на подвиг истинског мучеништва. Тако је светитељ још у оно време иступио против данас веома распострањене идеологије „борбе изнутра“ – против борбе за препород Цркве када „борци за Православље“ делују унутар црквених организација које су саме отпале од Православља, и при томе сачувале само спољашњи изглед Истинске Цркве. Владика Филарет је своју паству и свештенике увек упозоравао да се чувају било каквог општења са Московском Патријаршијом, не само молитвеног, него чак и обичног, истичући да је такав захтев садржан и у Завештању Митрополита Анастасија.

Владимир Мос се сећа како се једном, у августу 1977. године, у присуству Митрополита Филарета, више од сат времена спорио о статусу Московске Патријаршије са проекуменистички настројеним Епископом Руске Заграничне Цркве Павлом Штудартским, у време када је овај управа

⁶ Протојереју Виктору Потапову.

вљао и парохијама у Великој Британији. За све време препирке Владика Филарет није прозборио ни речи. Али на крају, када је већ устао да пође, рекао је: „Владимире! Саветујем вам да никада не заборавите анатему коју је против Московске Патријаршије изрекла Катакомбна Црква!“

На Сабору 1974. године чули су се такође захтеви за уједињење Руске Заграничне Цркве са расколничком Париском и Америчком јурисдикцијом – „у духу љубави“, уз прећуткивање несугласица. Но, ови гласови су били принуђени да замукну када је Митрополит Филарет истакао да љубав која не жели да узнемири ближњег указивањем на његове заблуде и није љубав, него мржња⁷, како је о томе писао преподобни Максим Исповедник: „Ја хоћу и молим вас да будете сасвим оштри и не-помирљиви са јеретицима онда када је у питању сарадња са њима или било каква подршка њиховом безумном веровању. Јер сматрам да указивање подршке заблуди представља мржњу према човеку и удаљавање од Божанске љубави, будући да они који су раније били захваћени заблудом тако могу још више да се покваре“.

После смрти катакомбног Архиепископа Антонија (Галинско-Михаиловског), светитељ Филарет је под свој омофор примио четрнаест јеромонаха Катакомбне Цркве који су остали без архијерејског старања. Владика је високо ценио подвиг катакомбника. Наводио је пример катакомбних монахиња које су безбожни комунисти оставили на леденом ветру да би их тако убили, али су

⁷ Митрополит Филарет је о томе писао 26. новембра / 9. децембра 1979. године, у писму игуманији Магдалини.

оне због своје постојаности добиле чудесну помоћ од Бога и нису се смрзле. Када би сав многомилионски руски народ – говорио је – показао такву верност, као те монахиње, и када би одбили да се повинују разбојницима који су притисли руски народ, комунизам би се истога часа стропоштао, јер би народ добио помоћ Божију, исту ону која је на чудесан начин спасила и монахиње од сигурне смрти. А док год народ признаје ту власт и покорава јој се, макар је у души и проклињао, она ће остати на своме месту”⁸.

Анаглема екуменизму

Што је време више пролазило, постајало је све јасније да православни не могу да имају никакво општења ни са једном од „цркава светског православља“, а тим пре – да не могу бити у њима: почетком 80-их година прешло се са међухришћанског на међурелигиозни екуменизам. Године 1980. екуменистичка прес-служба (ENI) изјавила је како ССЦ разрађује план обједињења свих хришћанских деноминација у једну нову религију. 1981. године у Лими (Перу) била је састављена међуконфесионална евхаријстијска служба; на тој конференцији, протестантски и православни представници у ССЦ су се сагласили да су крштење, евхаријстија и рукоположење код свих деноминација валањи и прихватљиви. Но ипак највећи скандал изазвала је Ванкуверска Генерална скупштина ССЦ из 1983. године. На њој су били присутни представници свих постојећих религија, а свој рад започела је незнабожачким обредом који су оба-

⁸ Писмо оцу Н. См.

вили локални индијанци. Православни јерарси су ту учествовали у религиозним церемонијама заједно са представницима свих светских религија⁹.

Исте године Архијерејски Сабор Руске Заграчичне Цркве прогласио је анатему екуменизма: „Онима који нападају Цркву Христову и уче да се она поделила на гране које се разликују по своме учењу и начину живота, и тврде да Црква не постоји на видљив начин, него ће настати од грана, раскола и иноверја, њиховим сједињењем у једно тело; и онима који не разликују истинско свештенство и Свете Тајне Цркве од јеретичких, него уче да су крштење и евхаристија јеретика довољни за спасење; и онима који имају општење са поменутим јеретицима, или им помажу, или штите њихову нову јерес екуменизма, умишљајући да је то братска љубав или начин за сједињење раздељених хришћана: АНАТЕМА“.

Циљ ове анатеме био је очигледан. Јер нема јереси без јересијара, јеретика и њихове практичне делатности. Стога сви учесници екуменистичког покрета, који га сматрају за црквени и користан, пребивају у јереси и подлежу осуди оних канона које Црква од давнина примењује против јеретика – тј. одлучењу. Такође и они који се налазе у општењу са јеретицима постају судеоници те јереси. Фактички, они су већ отпали од Цркве, а анатема само сведочи о томе да се они налазе изван ње.

Противници раскида са „светским православљем“ много су говорили и говоре о „ништаво-

⁹ Заправо, Архиепископ Виборски Кирил (Гунђајев), сада Митрополит Смоленски и Калињинградски МП, својим рукама је подигао незнабожачког идола, што је забележено у официјалној foto-хроници.

сти“ ове анатеме, идући све до изјава да архијереји Руске Загранице Цркве заправо и нису прихватили никакву анатему, него су је једноставно неки „злонамерници“ унели у текст Саборских Одлука. Ипак, такве тврдње не делују веродостојно: нико од архијереја се доцније није одрекао анатеме, нити је изјавио да је није потписао; анатематизам против јереси екуменизма унесен је у Синодик Недеље Православља...

Владикино животно дело нашло је тако највиши израз у историјском акту од васељенског значаја за сву пуноту Православља – у званичном анатемисању екуменистичке јереси и одступника нашег века. Очигледно, никакви савети „православним“ екуменистима нису више могли да дају резултате, па је било неопходна најодлучнија реакција како би своопшта зараза билја спречена. О онима који преступају учење Цркве, Владика је говорио у једној од проповеди које објашњавају значење анатеме: „Црква објављује да су они одсекли себе од општења са Црквом, да су престали да слушају њен матерински глас. Ово није само сведочанство за друге, да би они то схватили, него је на корист и самих оних који су одлучени. Црква се нада да ће ово страшно упозорење деловати на њих...“

Владика Филарет је трпео многе увреде због свога деловања. Долазило је дотле да је неки архимандрит у Владикином присуству рекао другим архијерејима како треба што пре уклонити „тако рђавог архијереја“... Светитељ није обраћао пажњу на такве увреде, свестан тога да му предстоји давање одговора Христу Пастиреначалнику, и да ће њему, као Епископу, пре свега бити постављено питање како је чувао и бранио Православну

Веру. Он никога није штедео. Тако, када је настојатељ Светотројицког манастира у Џорданвилу, Архиепископ Аверкије – који је иначе по својим погледима на апостасију савременог света био веома близак светитељу Филарету¹⁰ – из „пастир-

¹⁰ Ево, на пример, шта је говорио Владика Аверкије у поздравној речи Митрополиту Филарету на његов имендан 1/14. децембра 1967. године: „Ми сада проживљавамо страшно време. Не само зато што силе зла све више преузимају власт над светом, него још више зато, што – страшно је рећи – многи највиши јерарси Цркве Христове заиста издају нашу свету веру и цркву. Објављује се наступање неке нове епохе хришћанства. Заснива се нека нова црква, у коју треба да уђу не само сви православни, него и инославни, чак – муслимани, јевреји и многобошки. Говори се и о некаквом „дијалогу“ са атеистима! Уместо истинске Цркве тако се појављује лажна вера, или, по речима нашег великог духовног светилника, Епископа Теофана Затворника – зловерје и лажицрква.

И ево, у ово страшно време, ми се радујемо што у Вама (тј. у Владики Филарету) видимо нашег чврстог и непоколебивог духовног вођу, који нас све надахњује на свету борбу за истинску веру и истинску Цркву, против тог зловерја и против лажицрке.

Ето шта хоћемо! И само то!“

„Са екуменизмом треба одлучно да раскинемо, и са његовим следбеницима не треба да имамо ништа заједничко – писао је Владика Аверкије 1969. године – Ми немамо шта да тражимо са њима. Ово треба одлучно да кажемо и да покажемо на делу. Долази време истинског исповедништва, када ћемо можда, остати сами и наћи се у положају прогоњених. Пошто су сада све православне цркве ушли у састав Светског Савета Цркава, и самим тим издаје Православље и поклониле се сатани, дошло је време нашег потпуног одвајања. Не треба да имамо никаквог општења са одступницима од истин-

ског снисхођења“ неочекивано допустио јеретицима-монофизитима да служе у манастирском храму, Владика Филарет је, када је за то дознао, наредио да се храм одмах затвори и да се поново освети јер је оскрнављен од стране јеретика; а у писму Владики Аверкију је указао на сву противканоничност таквог поступка, истакавши да се то не може оправдати никаквом икономијом, и изразивши бојазан да би верна чада Руске Загранице Цркве могла да се окрену од ње ако би се слични случајеви поновили...

Без обзира на противљење поједињих лица из епископата и клира, владика је уживао љубав црквеног народа. Исто као и за живота у Харбину, светитељ ни након што је постао Првојерарх никоме није ускраћивао помоћ. Нарочито се старао о духовном просвећивању омладине, коју је веома волео и којом је увек био окружен.

Учитељ истинског покајања

Светитељ Филарет је људе учио истинском смирењу и покајању: „Понекад људи сами за себе

ског Православља, и треба да будемо спремни, ако затреба, да одемо у „катакомбе“, као истински-православни хришћани код нас, у отаџбини.

Наш положај поборника и исповедника чисте и неповређене Христове истине веома нас обавезује, више него икада у прошlostи.

Треба увек да будемо свесни тога да истински пастир истинске Цркве Христове не може и не треба да има никакве друге интересе, осим чисте ревности за славу Божију и за спасење душа своје пастве – ка овоме и само ка овоме треба увек да буду усмерене све његове мисли, сва његова осећања, сва његова делатност.“

кажу: „Ја сам веома религиозан, ја дубоко верујем”; они ово кажу искрено, мислећи да заиста са пуно основа могу за себе да кажу тако нешто... Из живота Цркве ми видимо, да су они који су заиста имали такву веру, о себи и о својој вери увек мислили веома смирено, да су себе увек сматрали и доживљавали као маловерне... Онај ко истински верује нема поверења у сопствену веру и себе доживљава као маловерног, док онај ко истинску веру заправо нема, мисли за себе да дубоко верује...

Сличан парадокс видимо и када је у питању морална и духовна процена човека – праведници себе виде као грешнике, док грешници виде себе као праведнике.

У души грешног човека – човека који није пропащен Божијом благодаћу и не размишља о духовном животу, не размишља о томе како да се поправи, нити о давању одговора пред Богом – све се слило и он ту ништа не може да разабере. Само Свевидећи Господ види јадно стање његове душе. Он сам то не осећа и не примећује, за себе мисли да и није тако лош, а то што Јеванђеље говори о великим грешницима – то се никако не односи на њега: он можда није свет, али то никако не значи да је лош...

Угодници Божији мислили су о себи сасвим другачије – себе и своје духовно стање они су видели у сасвим другом светлу. Један подвижник је све време плакао; ученик га је упитао: „Оче, зашто плачеш?“ „Због мојих грехова сине“ – одговорио је овај. „Који су твоји греси? И зашто их оплакујеш?“ „Сине мој – одговорио је подвижник – када бих могао да видим своје грехе како би требало, у свој њиховој ружноћи, ја бих и тебе замолио да оплакујеш моје грехе заједно са мном“. Тако су о

себи говорили ти необични људи. Ми пак, обични, не видимо своју греховност и не осећамо њену тежину. Одатле и долази оно о чему сам вам мало час говорио – човек дође на исповест и не зна о чему би говорио. Једна исповедница тако и каже: „Баћушка, ја сам све заборавила“. Шта мислите, када човека боли рука, нога или неки унутарњи орган, па пође доктору, хоће ли заборавити шта га боли? Тако је и са душом: ако заиста гори по-кајним осећањем, онда неће заборавити своје греше. У крајњој линији, ни један човек не може да се сети сваког свога греха; али истинско покајање захтева да човек постане свестан своје греховности и да буде искрено скрушен због ње.

...Ми се током Великог Поста молимо да нам Господ дарује да видимо своја прегрешења – своја, а не туђа. Но, за то треба да се молимо не само у време поста, него увек – молимо се да нас Господ научи да видимо себе како треба и да не помишљамо о својој тобожњој „праведности“. Сетимо се да само милост Господња може човеку да отвори очи за његово стварно духовно стање и постави га на пут истинског покајања“.

Интересантно је да се Владика угледао на Апостоле Христове не само у своме пастирском деловању и у ревности за веру. Он је такође веома волео и рибарење, и често је ишао у риболов. За ту прилику облачио је нарочит „рибарски подрасник“.

Борац за истину

Познати су случајеви исцељења по Владикиним молитвама. Но, ако се други светитељ Руске Загранице Цркве, Владика Јован (Шангајски),

прославио мноштвом чудеса, исцељења и сличних знамења, за светитеља Филарета се може рећи да је у том погледу био много „неприметнији“. Господ га је удостојио другог дара – да устаје за црквену истину, да разобличује безбожност одступника нашег века, и да све верне, који заиста желе да буду православни, и на делима а не само речима, одвраћа од нове јереси екуменизма и од општења са лажноправославнима. Апостол Павле каже: *Но свакоме се даје појава Духа на користи. Јер једноме се даје кроз Духа реч мудрости; а другоме реч знања по истиот Духу; а другоме вера истиим Духом; а другоме дарови исцељивања истиим Духом; а другоме чињење чудеса, а другоме пророчиштво, а другоме разликовање духова, а другоме различни језици, а другоме шумачење језика. И ове постави Бог у Цркви: прво апостоле, друго пророке, треће учитеље, затим чудојворце, онда дарове исцељивања, помагања, управљања, различитих језика* (1. Кор. 12,7-10,28). И доиста, Господ је светитељу Филарету даровао пламену веру и реч премудрости и разума за њено утврђивање, поставивши га за апостола и учитеља Цркве Своје.

Читав живот светитељ Филарет био је борац за истину, позивајући хришћане да је љубе, да је високо цене, да је бране и да ништа у животу не стављају изнад ње. „Наше време – говорио је – и разликује се по томе што људи постају све више равнодушни према Божанској истини. Много се лепих речи говори, а заправо – људи су према истини потпуно равнодушни. Такву равнодушност својевремено је показао и Пилат, када је Господ стајао пред њим на суду. Пред Пилатом је стајала Сама Истина, а он је ипак скептички упитао: *Шта је истина?* – тј. постоји ли она? А ако и по-

стоји ми смо далеко од ње. И са потпуном равнодушношћу окренуо се од Онога који му је објавио Истину, Који и јесте био Сама Истина. Тако су људи постали равнодушни и данас. Ви сте вероватно не једном чули како се много високопарних и лепих хришћанских речи говори данас о томе да сви треба да се уједине у једну веру, у једну религију. Али знајте да иза тога стоји равнодушност према истини. Да је човеку истина драга, он никада не би пристао на тако нешто. Јер они кажу да сви треба да се уједине управо због тога што их истина мало занима и што желе и веру да уреде што једноставније, тј. онако како њима највише одговара...

Треба, браћо, да се бојимо такве равнодушности према истини. Господ наш Исус Христос у Апокалипси нам јасно указује на то како је страшна равнодушност према истини. Он се тамо обраћа Анђелу, предстојатељу Лаодикијске Цркве речима: *Знам дела твоја, да ниси ни ступден ни врућ. О, да си ступден или врућ! Тако, пошто си млак, и ниси ни ступден ни врућ, изблуваћу те из уста Својих! „Изблуваћу те из уста Својих!“* – као што организам избацује оно што му је страно и што му штети.

Знајмо да је равнодушност према истини једна од највећих несрећа времена одступништва у коме живимо. Истине се држи, човече! Буди борац за истину... Истину стави изнад свега у животу, и никад не дозволи себи да се уклониш са пута истине.

... Данас много нападају управо Руску Заграницну Цркву. Ни једна Црква не трпи сада такве насртаје. Служитељи других цркава нису тако вређани као служитељи Руске Заграницне Цркве. Шта то значи? То је најтачнији показатељ да

наша Црква стоји у истини – зато је сва лаж и сва неправда повела рат против ње... Она, стоји у истини и ту истину проповеда, објављује и брани – одатле и сви напади на њу.

Треба да смо свесни тога и треба да ценимо то што припадамо Светој Цркви која ни у чему не греши против истине, него је чува онако како је заповедио Господ наш Исус Христос и свети апостоли. Амин.“

Анђело Филаделфијске Цркве

Светитељ Филарет је увек говорио да су хришћани који су равнодушни према истини заправо исти као они који су у Апокалипси названи Лаодикијском Црквом, и који овако размишљају: *Богат сам и обогаћио сам се и ништа ми не треба* (Откр. 3,17), а који ће, ако се не покају и ако не буду ревновали за истину, бити избачени из Царства Небеског јер се противе Господу. Самога пак Владику Филарета могли бисмо да упоредимо са Анђелом Филаделфијске Цркве, за кога је у Апокалипси речено следеће: *И Анђелу Цркве у Филаделфији најши:* Тако говори Свети, Истинити, Који има кључ Давидов, Који отвара и нико неће затворити, и Који затвара и нико неће отворити: Знам дела твоја; ево, отворио сам вратиа пре тобом која нико не може затворити; јер мало снаге имаш, а одржаси Моју реч, и ниси се одрекао имена Мога. За то што си одржаси Моју заповеси о тирљењу, и Ја ћу тебе сачувати од часа искушења који ће доћи на васцили свети да искуша оне који живе на земљи. Долазим ускоро; држиш што имаш, да нико не узме од венца твоја. Онога који победи ученићу стубом у храму Бога Мога, и више неће изићи најоле; и написаћу на њему име Бога Мога, и име града Бога

Мога, новог Јерусалима, који силази с неба од Бога Мога, и ново име Мое (Откр. 3,7-8,10-12). Заиста, Господ је пред Владиком отворио врата за проповед и разобличавање одступника овога века и та врата нико није могао да затвори. Владика је „имао мало снаге“ – он није имао много помоћника и истомишљеника. Иако је увек истрајавао на потпуном прекиду саслуживања са клирицима и епископима екуменистичких „православних“ цркава, није имао снаге да то у потпуности постигне; у Западноевропској епархији, на пример, таквих саслуживања и даље је било. Ипак, без двоумљења, непроцењива заслуга Владику Филарета састоји се у томе што није допустио да Црква у целини пође „компромисним путем“ између Православља и екуменизма. За разлику од већине православних јерараха који су отпали у екуменизам, светитељ Филарет је одржао реч Господњу и није се одрекао имена Његовог и истински православног исповедања, што већ само по себи представља задивљујућу постојаност и чврстину, поготово када се зна да су лоши примери заразни; а када у окружењу нема готово никога ко би се заиста борио за Православље, онда истрајавање у истини постаје веома тешко... Владика је „држао што је имао“ – Православље, и није био лишен свога венца: Господ га је учинио једним од стубова у Својој Небеској Цркви и „стубом огњеним“, који указује пут свима православним на земљи.

Исповеднички пут

Исповедник Православља, заштитник Цркве Христове од јереси над јересима, Митрополит Филарет, представио се у Господу 8/21. новембра 1985

године, на дан Архистратига Божијег Михаила – борца против прве јереси од настанка света, која је за последицу имала то, да је део анђела отпао од благодати Божије и претворио се у демоне...

Од тада је прошло 15 година... Гледајући на пут који је прешла Руска Загранична Црква од дана упокојења светитеља Филарета до дана када су се свету показале његове часне нетљене мошти (28. октобра / 10. новембра 1998.), поставља се питање да ли је Руска Загранична Црква остала верна учењу св. Филарета и да ли је наставила да иде његовим исповедничким путем?

Владика се читав свој живот борио за чистоту Православља и та борба је на Сабору Руске Заграничне Цркве 1983. године крунисана објављивањем анатеме против екуменистичке јереси, под коју потпадају све јерархије „светског православља“, и са којима од тада, према црквеним канонима, не треба више имати никаквог молитвеног општења. Ипак, након 1987. појавило се веома чудно тумачење ове анатеме, према коме она нема васељенски значај, него се тобоже односи само на чланове Руске Заграничне Цркве који се држе екуменистичких ставова. Овакво тумачење подразумева да Помесне цркве које учествују у екуменистичком покрету још не потпадају под ту анатему, и да се сходно томе не могу сматрати безблагодатним, што значи да постоји могућност спасења и унутар њих и да дозвољено саслуживање са њиховим клирицима, а такође да су неопходни преговори са њима „у духу љубави“ и слично. Желећи да сачувају верност учењу св. Филарета, многа чада Цркве нису прихватила такво тумачење.

Ово је имало за последицу трагичну поделу Руске Заграничне Цркве: готово три десетине све-

штенослужитеља у Америци, као и десетак парохија у Француској, напустили су Руску Заграничну Цркву и прикључили су се грчким старокалендарцима...

Владика Филарет је подржавао америчке новообраћенике који су тражили истинско Православље (један од њих је и о. Серафим Роуз). Сада се међутим све чешће чују гласови да су новообраћени из редова локалног америчког становништва једноставно екстремисти, којима и није место у Руској Заграничној Цркви – Цркви руских емиграната...

Владика Филарет се са уважавањем односио према архијерејима Катакомбне Цркве и трудио се да на сваки начин укаже помоћ и подршку руским катакомбницима. Међутим, 1990. године Владика Лазар (Журбенко) је објавио да Владика Антоније (Галинско-Михаиловски) није канонски катакомбни Епископ и да су рукоположења која је он обавио ништавна. Резултат тога било је повлачење дела катакомбника из Заграничне Цркве: према Архијепископу Лазару многи од њих односili су се са неповерењем, док су Архијепископа Антонија сматрали за великог исповедника и светеља.

Прелазак парохија Московске Патријаршије под јурисдикцију Архијерејског Синода Руске Заграничне Цркве, који је отпочео 1990. године, уливао је љаду ревнитељима Православља да ће се стање ствари исправити, како унутар саме Руске Заграничне Цркве, тако и у Руској Цркви у целини¹¹. Са развитком „преговора у духу љубави“

¹¹ Ипак, већ почетком 90-их година, нису ни изблиза сви свештенослужитељи Руске Заграничне Цркве подр-

неких јерараха и клирика Руске Заграничне Цркве са јерарсима Московске Патријаршије, код дела истински православних хришћана Русије, а међу њима и чадима Заграничне Цркве, почело је да се појављује неповерење према Јерархији Руске Заграничне Цркве...

Митрополит Филарет се својски трудио да спречи саслуживање са члановима екуменистичких цркава. Нарочито после проглашења анатеме 1983. године, таква саслуживања више никако нису мо-

жавали стварање канонских структура наше Цркве у Русији. Ево шта је, на пример, писао 1991. године о. Александар Милеант (сада Епископ Буенос-Аирески и Јужно-Амерички), званично се у име своје парохије обраћајући верним у Московској Патријаршији: „...Из Русије нам много пишу о проблемима Руске Цркве (Московске Патријаршије): о постојању недостојних свештенослужитеља у њој – оних који су сарађивали са богоуборном влашћу... Њихово присуство у Цркви је само наслеђена болест, коју, с Божијом помоћу, треба почети лечити. Но, нас узнемира прелазак неких парохија, нездовољних Московском Патријаршијом, под старање Руске Заграничне Цркве, а такође и посвећење њених епископа за Русију. То може довести до дробљења Руске Цркве на мноштво завађених јурисдикција и јачања секташтва. Очигледно, било би целисходно сазвати Сверуски Црквени Сабор уз учешће епископа Московске Патријаршије, Руске Заграничне Цркве, и по могућности других Православних цркава, ради решавања проблема Православне цркве у Русији, и чак зближавања Заграничне цркве са мајчинском Руском црквом. Молим Бога да уразуми архијастите да пронађу пут за исправљање проблема и увођење мира у Цркву. Са своје стране желим успех Најсветијем Патријарху Алексију и свештенству Руске Православне Цркве на делу укрепљења вере у руском народу!“

гла бити допустива. Сада до таквих саслуживања ипак с времена на време долази, нарочито са клирицима и архијерејима Србске Патријаршије, и то се изгледа више и не сматра за саблазан. Шта би светитељ Филарет рекао за саслуживање са србским јерархом-екуменистом у Сан Франциску, у храму у коме почивају мошти поборника истинског Православља, светитеља и чудотворца Јована (Шангајског)?

Светитељ Филарет је свагда заповедао да се чува истинска вера, да не треба саблажњавати ближње и да не треба гледати на то што веома мало људи остаје верно Цркви. Сада се међутим све чешће чују гласови да треба „изићи из изолације“ и ући у општење са „читавим православним светом“, који је већ одавно изгубио и сам појам о томе шта је истинско светоотачко Православље...

Гледајући на све те појаве, и невољно поставља се питање: шта би било да је пре 35 година Првојерарх Руске Заграничне Цркве постао не Владика Филарет, него неки јерарх „благонаклон настројен“ према „званичном православљу“? И зар немамо онда ми, истински-православни хришћани, руски и загранични, као и грчки, а преко грчких и србски, обавезу према Владици Филаре-ту већ и због same чињенице што постојимо?

Последње године обележило је неколико тужних догађаја у животу Руске Заграничне Цркве: нестала је Мироточива икона Мајке Божије која је много година била слава и украс Руске Заграничне Цркве, убијен је чувар иконе брат Јосиф (Муњос), до темеља је изгорео величанствени монтреалски храм, убијен је о. Александар Жарков, одузет је Свето-Тројицки храм у Хеврону, јеретицима је препуштен храм св. Николе у Барију... Не пред-

стављају ли ове несреће опомену од Господа народу Његовом? Све то веома подсећа на јеванђелску причу о виноградарима. *Посади човек виноћраг и даде га виноћрагарима и отише. И као дође време, посла виноћрагарима слугу да прими од виноћрагара рода виноћрагарског. А они га ухваташи избистре и послаше празних руку. И опет им посла слугу; и онао наћао је... А он имаше још једног сина своја вољеноћа, па им најзаје посла и њега говорећи: Постигдеће се сина мојега...*

Нетрулежне мошти

28. октобра / 10. новембра 1998. године биле су пронађене нетрулежне мошти светитеља Филарета. На постићење онима који су га сматрали „лошим Митрополитом“, показало се да је он свети угодник Божији...

Одлучено је да земни остаци Владике Филарета буду пренесени из гробнице под олтаром гробљанског Успенског храма при Свето-Тројицком манастиру у Џорданвилу, у нову гробницу поред саборног манастирског храма. У вези са тим, решено је да се гробница ради припремања преноса отвори. 10. новембра. Архиепископ Сиракушки и Тројицки Лавр, заједно са свештенством обитељи, савршио је парастос код гробнице; кивот Владике Филарета био је постављен на сред храма и отворен. Показало се да су мошти Владике Филарета потпуно нетљене и да су светле боје; у потпуности су се сачували кожа, брада и коса. Владикина одејда, Јеванђеље, грамата са разрешном молитвом, крст, и воздух који је прекривао лице покојника – били су савршено сачувани. Чак и бела тканина којом је од горе било прекривено цело тело, сачу-

вала је заслепљујућу белину, што је веома задивило погребника који је присуствовао отварању кивота – он је рекао да би та тканина требало да буде потпуно црна већ после три године у гробу... Примећено је било да су се металне копче Јеванђеља које се налазило у гробу, при додиру расуле у прах, јер су биле сасвим зарђале; ово сведочи о томе да је у гробници било веома влажно; и поред такве влаге, осим тих копчи ништа није пропало! Заиста, то је било очигледно чудо Божије.

Сакривање моштију

Вест о нетрулежности моштију Владике Филарета брзо је обишла свет. Ипак, судећи по ономе што се даље догађало, нису се сви томе обрадовали; веома уздржана била је и реакција Архиепископа Лавра¹²...

¹² Познато је да су еклесијолошки ставови Архиепископа Лавра не једном изазивали критику чак и у Свето-Тројицком манастиру. На пример, 1998. године манастирску обитељ напустила су три монаха, који су тим поводом упутили писмо Митрополиту Виталију и целом Архијерејском Сабору Руске Загранице Цркве. Навешћемо неке делове тога писма.

„...Смирено Вам се обраћамо да бисмо објаснили разлоге нашег одласка из Свето-Тројицког манастира у Џорданвилу.

Први разлог. Архимандрит Петар (Лукјанов) и даље брани неправославни катихизис који су забранили Синод и Духовни сабор манастира... Архиепископ Лавр је рекао да архим. Петар није јеретик и да у катихизису нема ничег неправославног, а том приликом се позвао на мишљења Архиеп. Марка иprotoјереја Стефана Павленка...

Кивот са моштима светитеља Филарета опет је био затворен. Дан уочи поновне сахране моштију, 20. новембра, у почетку четвртог часа дана, кивот светитеља је донесен из Успенског храма у Свето-Троицку саборну цркву. Служење паастоса

Други разлог. Заједничка молитва у храму, на ака-тисту Св. Николају Чудотворцу, Архиепископа Лавра са једним игуманом из Србске цркве, која је у саставу Светског Савета Цркава – тог утврђења екуменистичке јереси... На нашу изјаву да нећемо саслуживати и молити се са Србима екуменистима, Архиепископ Лавр је одговорио: „А ја хоћу!“ И навео је за пример Архиепископе Антонија, Марка, Алипија и Илариона, који са служују са Србима...

Трећи разлог. Дочек у манастиру србског епископа Артемија са црквеним звонима... Епископ Гаврил Менхетнски... нас је у потпуности подржао рекавши да ми поступамо исправно и да не треба да се плашимо да кажемо истину и да поступамо по хришћанској савести. За време боравка србског архијереја у манастиру ми нисмо одлазили ни у храм, ни за трпезу, што смо саопштили Настојатељу. Молити се са Србима-екуменистима исто је што и молити се са клирицима Московске Патријаршије, будући да су они у литургијском општењу.

Четврти разлог. У свом горепоменутом понашању, ми смо се ослањали на одлуку Сабора Руске Загранице Цркве из 1983. у Мансонвилу, која предаје анатеми јерес екуменизма, екуменисте и све који са њима опште, чак и ради некакве љубави или помоћи. Но, Архиепископ Лавр сматра тај Сабор „разбојничким“, пошто је, по његовим речима, то направио Грабе. Са овим називом ми се не можемо сагласити, јер тај Сабор је сабор на свест Цркве прихватила, на њега се позивају по целом свету и само други Сабор може да га замени. А овако излази да „под своју анатему падоше“.

Пети разлог. Заједничке молитве (којима нисмо присуствовали) у храму и за трпезом са епископом

предводио је Архиепископ Лавр, коме је саслуживало око 20 свештеника и ђакона. Нико од других јерараха Руске Загранице Цркве није дошао на

Василијем (Родџанком) из Америчке митрополије, који им је присуствовао са панагијом и жезлом...

Шести разлог. У манастирском храму допушта се причешћивање новокалендараца и оних који припадају Московској Патријаршији.

Седми разлог. Архиепископ Лавр сматра да је Московска Патријаршија Мајка-Црква и на сваки начин се труди да дође до сједињења са њом. На пример, он у семинарији предаје предмет Канонско право по патријаршијском јеретичком уџбенику В. Ципина... Митрополит Анастасије је завештао да са Московском Патријаршијом не треба имати „...никаквог канонског, молитвеног, чак ни обичног, свакодневног општења“. Митрополит Филарет је упозоравао да са јеретицима не може бити никаквог дијалога, да је могућ самоモノлог. Ово је говорио за Московску Патријаршију која је дубоко огрезла у јереси сергијанства и екуменизма. Признавање Московске Патријаршије значи хулу на Св. Новомученике и Исповеднике руске, који су МП сматрали безблагодатном... Такође, катакомбне хришћане, увек верне Руској Заграницној Цркви, Архиепископ Лавр сматра „самосветима“...

Осми разлог. Архиепископ Лавр сматра да су „догмати Цркве – теорија, док је пракса нешто сасвим друго“...

Девети разлог. Унију Антиохијске Патријаршије (и МП која је са овом у општењу) са монофизитима Архиепископ Лавр не сматра за одступање од Православља, него за покушај „апсорпције“ ових последњих.

Десети разлог. Помињање Константинопольског патријарха Вартоломеја на проскомидији од стране јеромонаха Јована (Берзинша), иако (патријарх Вартоломеј) потпада под три анатеме: као новокалендарац, масон и екумениста... После две опомене које нису

пренос моштију Владике Филарета (хтео је да дође само Епископ Гаврил Менхетнски, али га је изненадна болест у томе спречила). После паастоса кивот са телом Владике Филарета био је поста-

дали никаквог резултата, саопштили смо јером. Јовану да не можемо са њим имати ни евхаристијског ни молитвеног општења, јер по правилима Цркве Христове помињање јеретика на проскомидији није допустиво. Расофорни монах Олег био је одлучен од причешћа на неодређено време, иако монах може да напусти манастир ако је у њему повређено исповедање вере.

„Јеромонах Јован нас је, ругајући се, питао: „Како сад долазите за трпезу коју је припремио јеретик, кад је то жртва идолима?“ Пошто га нико није зауставио, престали смо да долазимо у храм и у трпезарију. Саопштили смо Архиепископу Лавру да због незаконитог понашања јером. Јована већ две недеље не идемо ни у храм ни у трпезарију, али на то није било никаквог одговора. ...Предложили смо да се јером. Јован покаје са амвона, јер су сва браћа била веома узнемирена и саблажњена, но Архиепископ Лавр је одговорио да „не треба правити шоу од покајања јером. Јована“.

...На последњем разговору са нама... Архиепископ Лавр је објавио да смо кажњени, али није рекао на које време, што сматрамо неканонским. Своју забрану Архиепископ је мотивисао нашим непосећивањем храма током једног месеца. Али у томе и јесте лукавство: јер ми смо две недеље пре тога саопштили зашто смо принуђени да не посећујемо храм... Ми смо Архиепископу Лавру поново објаснили узрок наших поступака, на шта је он одговорио речима које су нас гурнуле у силну недоумицу и велику саблазан: „А покажите ми књигу у којој пише да не треба помињати (на проскомидији) патријарха Вартоломеја?“

Због свих горенаведених разлога ми смо напустили Свето-Тројицки манастир, јер сматрамо да Архиепископ Лавр не „управља право речју истине“.

вљен код бочног зида храма, а у 19 часова почело је Свеноћно бденије. Следећег дана, 21. новембра, Архиепископ Лавр је предводио служење Свете Литургије. Саслуживало му је 18 свештеника и 11 ђакона, док се у самом храму, међу мирјанима, молило још неколико свештеника који су стигли у Џорданвил. У препуном храму сабрало се око 400 људи. Сви присутни били су веома узнемирени и огорчени због тога што је за време паастоса, а такође и за време бденија и Литургије, кивот са моштима остао затворен. Без обзира на много-бројне молбе клирика и мирјана, који су у Џорданвил допутовали управо зато да би се поклонили моштима светитеља, Архиепископ Лавр је одбио да отвори кивот. Такође, најстроже је забрањио да се постојеће фотографије Владикиних нетълених моштију умножавају, па чак и да се показују било коме.

Архиепископ Лавр је сабране позвао да се моле за упокојење душе почившег Првојерарха, све дотле док не буде указана воља Божија у вези са његовим прибројавањем светима... После Литургије савршен је паастос, а затим је кивот са моштима светитеља Филарета у литији обнесен око Свето-Тројицког храма, да би потом био унешен у гробницу на припремљено место, где је Архиепископ Лавр предао земљи часне мошти светитеља.

Очигледно сакривање Светитељевих новопроправљених моштију од стране проекуменистичког архијереја Руске Загранице Цркве ни мало нас не чуди. Курс који је завладао већином јерархије Загранице Цркве – курс ка зближавању са светским „православљем“ – тера их на све већа безакоња. Светитељ-Исповедник кога је сам Бог прославио, не може се скрити ако му се сакрију мошти, баш

као што ни Синан-паша ништа није успео спаљивањем моштију Св. Саве Србског.

Питање канонизације Светитеља још увек нико није поставио, иако међу истински православним хришћанима широм васељене Митрополита Филарета већ прослављају као новог Светитеља-Исповедника.

Значај светитеља Филарета

Значај Владике Филарета за препород Истински-Православне Цркве тешко је проценити. Управо он је у нашем столећу дао Цркви „основни тон“ оне борбе коју сада воде сви ревнитељи истинског Православља широм васељене. Захваљујући њему, прослављени су Новомученици и Исповедници Руски, и други руски свети; он се једини међу православним јерарсима отворено обратио свим епископима на свету како би разобличио одступнике-екуменисте, указавши им тако на опасност од нове, свепрожђируће јереси; у време његовог предстојавања јерес екуманизма је саборно анатемисана; он се посвуда трудио да подржи ревнитеље Православља – и грчке старокалендарце, и руске катакомбнике; такође, иступао је против лажне „обнове Православља“ и „борбе изнутра“ која се сада нарочито шири у Московској и Србској Патријархији, од стране неких назови ревнитеља који и даље дејствују изван истинске Цркве, у „цркви лукавих“, задржавајући тако мноштво благочестивих хришћана у црквеним организацијама које су отпале од Православља и при томе сачувале само спољашњи изглед цркве, и уверавајући их да још треба чекати, да сво то одступништво званичног „Православља“ још није

ништа или да је тога увек било кроз историју Цркве. Управо тврде и одлучне речи Владике Филарета и његова строга светоотачка позиција током две деценије спречавали су „преговоре у духу љубави“ са различитим квазицрквеним заједницама, као и ширење саслуживања са члановима квазиправославних цркава, што је убрзо после Владикине смрти ухватило замах и сада већ даје горке плодове.

Стога свако коме је драга истинска Вера Христова треба да учини све како би био прослављен онај, кога је Сам Господ већ јавно прославио.

СВЕТИТЕЉ ОЧЕ ФИЛАРЕТЕ,
МОЛИ БОГА ЗА НАС!



ПОСЛАНИЦЕ ТУГЕ



Оноћа који победи учинићу стубом у храму Бога моћа...
(Откр. 3, 12)

Светиљ Филарећ је са штуком гледао на оштапање званичног Православља од истинске вере. Своје посланице, којима се обратио свим архијерејима званичног Православља, тако је и назвао – „Посланице туге“.

Ове посланице у многоме су претпремиле и појаву Анастасије 1983. године, која је званично Православље коначно одсекла од оштапења са Истинском Црквом.

Из посланица видимо како се светиљ Филарећ у почетку надао да ће неко од епископа званичног Православља имати слуха за његове речи (баш као и први првојерарх Цркве Истинских Православних Хришћана Грчке – старокалендараца, Митрополит Хризостом Флорински), зато им се у својим посланицама обраћао као истинским архијастима Цркве.

Осим тога, покушаји саветовања били су утешењени и на апостолској заповести: „Човека је рептика по првом и другом саветовању клони се, знајући да се шакав избацио и да бреши; самога себе је осудио“ (Тит. 3,10-11). Пре изрицања анастасије први екумениста, валько је покушао све, не би ли се они обратили из заблуде.

Све прве посланице, које се сада први пут објављују на србском језику, представљају онај историјски момент, после кога је свако даље оштапење клирика или мирјана Руске Зајраничне Цркве са званичним Православљем очигледно почело да се сматра за канонско безакоње и одстуپање од учења сопствене Цркве.

Посланица Туге (1969)

Смиреног Филарета, Митрополита
Руске Заграницне Цркве

Најсветијим и Најблаженијим Поглаварима
Православних Цркава,
Преосвећеним Митрополитима, Архиепископима
и Епископима

Свети Оци и Учитељи Цркве су нас учили да истину Православља чувамо као зеницу ока. А Господ наш Исус Христос, поучавајући Своје ученике да чувају сваку јоту и црту закона Божијег, рекао је да *ко укине једну од ових најмањих заповести и научи тако људе, назваће се најмань у Царству Небескоме* (Мт. 5,19). Он је послao Своје Апостоле да науче све народе оном учењу које им је Он предао, у чистом и неповређеном облику, а тај је дуг потом, по прејемству светих Апостола, прешао на свакога од нас епископа. Томе нас учи и догматско одређење Седмог Васељенског Сабора: „...као неповредива чувамо сва црквена предања, утврђена писмено или усмено“. У првом Правилу истог Сабора Свети Оци овоме додају: „Они ма који су примили свештеничко достојанство, као сведочанство и руководство служе написана правила и одлуке, које радо примамо, и са Богоречитим Давидом хвалимо Господа Бога речима: *На њуту сведочанства Твоих насладио сам се као у сваком бogaјсству; а такође и: Заповедио си правду, сведочанства су Твоја вечна; уразуми ме и бићу жив* (Пс. 118, 138,144). Ако нам пророчки глас за-

поведа да заувек чувамо сведочанства Божија и да живимо у њима, онда је јасно да она остају неуништива и непоколебива“.

Свако од нас на хиротонији свечано обећава да ће тврдо чувати Веру и правила Светих Отаца, обавезујући се пред Богом да ће постојано чувати Православље од искушења и заблуда које се кришом увлаче у наш живот.

Ако се искушење појављује само у једној од Православних Цркава, онда се и исправљање може наћи у тим оквирима. Но, када неко зло прониче готово у све наше Цркве, онда оно постаје ствар која се тиче сваког епископа. Може ли ма ко од нас остати равнодушан ако види да истовремено мноштво његове сабраће иде путем који њих и њихову паству води у пропаст кроз неприметно губљење Православља?

Може ли се у том случају рећи да нам смирење налаже да ћутимо? Да ли да сматрамо за нескромно да дајемо савете другим прејемницима светих Апостола, од којих неки заузимају најстарије и прослављене катедре?

Православље исповеда једнакост свих епископа у благодати, одређујући разлику између њих само у части.

Да ли да се умиримо тиме да свака Црква одговара сама за себе? Али шта ако се изјаве које узнемирију верне дају у име целе Цркве, па сходно томе и у наше име, иако ми за то никога нисмо овластили?

Св. Григорије Богослов је једном приликом рекао да има случајева када се „ћутањем издаје истина“. Нећемо ли је и ми издати ако будемо ћутали када видимо удаљавање од чистог Православља, пошто ћутање увек представља лакши и сигурнији избор.

Међутим, будући да нико од старијих не подиже глас, приморани смо ми да говоримо, како на Страшном Суду не бисмо чули прекор због тога што смо видели претњу екуменизма како угрожава Цркву, а нисмо јој се супротставили.

Уосталом, већ смо се обраћали и Најсветијем Патријарху Атинагори и Грчком Архиепископу Северне и Јужне Америке Јакову, исказујући тугу и узнемирење поводом њихових екуменистичких иступа којима су продали првородство Цркве за зделу сочива – за аплаузе спољашњег света. Но, позиција коју су православни делегати заузели на Генералној скупштини Светског Савета цркава у Упсали, још дубље је забринула ревнитеље Православља, изазивајући код нас неопходну потребу да нашу тугу и узнемирење поделимо са свом браћом православним епископима.

Нас могу упитати зашто о тој Скупштини пишемо тек сада, готово годину дана после њеног завршетка? Одговорићемо да тамо нисмо имали своје посматраче и да смо сведочанства о њој добили тек посредством штампе, на чију се тачност не може увек ослонити.

Зато смо очекивали пријем званичних извештаја, а када смо их добили и проучили осетили смо се обавезним да се овом Посланицом обратимо свим православним епископима које је Господ поставио да чувају Његову Св. Цркву на земљи.

Извештај о Скупштини у Упсали заиста нас је потресао, јер смо из њега још јасније увидели у којој мери низ наших Цркава формално одобрава екуменистичку заблуду.

Када су чињени први кораци у организацији овог покрета, многи православни су на иницијативу Константинопольског Патријарха узимали

учешћа на његовим конференцијама. Тада ово није изазвало стрепњу чак ни код најватренијих ревнитеља Православља. Њима је изгледало да Црква не може претрпети никакву штету од тога што ће се њени представници појавити међу протестантима разних исповедања који траже истину, с циљем да наступрот њиховим најразличитијим заблудама изложе истину Православља. Такво учешће на интерконфесионалним скуповима имало би мисионарски карактер.

Таква позиција, иако не увек доследно, постојала је још у извесној мери на Еванstonској Скупштини Светског Савета цркава 1954. године. Православни делегати су тамо заједнички изјавили да су одлуке те Скупштине тако далеко од нашег учења о Цркви, да они никако не могу да учествују у њеном раду упоредо са осталима. Против тих одлука они су изнели учење Православне Цркве у посебним декларацијама.

Ове декларације биле су толико одређене, да су заправо, уз извесну доследност, морале да доведу до закључка да православни не могу остати чланови Светског Савета Цркава на истим основама.

Протестанти су могли да им кажу: ако не делите наше основне поставке, зашто сте онда уопште са нама? Познато је да су неки од њих у личним разговорима тако и наступали, али на скупштинским заседањима ово није било изнесено. На тај начин, православни су и даље остали чланови једне организације коју су сами управо окарактерисали као потпуно страну и туђу.

А шта видимо сада?

Свеправославно саветовање у Женеви, у јуну 1968. године, пошло је другим путем. Оно је исказало „општу жељу Православне Цркве да буде

органски део Светског Савета Цркава“. О овоме је Најсветији Патријарх Атинагора обавестио по-менути Савет нарочитом посланицом од 30. јуна 1968. године. Никаквих ограда, никаквог помињања мисионарских циљева није било ни у овом случају, ни касније.

Треба појаснити себи каква је то заједница за чији је „органски део“ проглашена Православна Црква, и које су догматске последице такве одлуке.

У Торонту су 1950. године биле прихваћене основе одредбе Светског Савета Цркава; иако су биле опрезније него што су данас, оне су већ тада биле у супротности са православним учењем о Цркви. Тада је у тачки 4. речено да „цркве, чланице Светског Савета цркава, односе других цркава према Светој Католичанској цркви која се исповеда у Символима вере, сматрају за предмет међусобног договора“. Ова формула за нас је неприхватљива, јер се Света Католичанска Црква третира не као реално постојећа у свету, него као некаква апстрактна вредност, о којој се говори у различитим Символима вере. Уосталом, већ у тачки 3. каже се да „цркве-чланице признају да је припадност Цркви Христовој шире него припадност телу њихове цркве“. Пошто се у претходној тачки 2. каже како „цркве-чланице



Трећи сусрет Патријарха Атинагоре са Папом Павлом, 26. октобра 1967.

Светког Савета цркава, на основу Новог Завета, верују да је Црква Христова једна“, добијена је или унутрашња противречност или пак исповедање новог доклада – да се може припадати једној Цркви, а да се при томе не исповедају њени доклади и да нема литургијског општења са њом. Ово је протестантско, а не православно учење.

Посебне декларације свих православних делегата у Еванstonу унеколико су поправиле ствар, јер су јасно указивале на то колико се православна еклесиологија суштински разликује од протестантске – да се не може заједнички саставити никаква општа одлука. Сада православни учесници у Светском Савету цркава поступају другачије. У покушају да се сједине са заблудом, они одступају од принципа декларисаног у Еванstonу. Јер ако Православна Црква **органски** улази у састав Светског Савета Цркава, онда су **сви** са њом..

Ако су њени представници првобитно учествовали на екуменистичким скуповима ради сведочења истине, вршећи некакву мисионарску службу међу Православљу туђим вероисповедањима, сада су се они помешали са њима, и зато свако од нас има разлога да тврди, како је све оно што је речено у Упсали – речено и од стране Православних цркава које су тамо биле присутне преко својих делегата. Авав – то је речено у име целе Православне Цркве.

Ми сматрамо за свој дуг да одлучно протестујемо против тога. **Ми знамо да у том протесту са нама стоје Свети Оци Цркве.** Са нама је такође не само јерархија, клир и верни народ Руске Загранице Цркве, него и многи који су сагласни са нама а припадају другим Светим Православним Црквама.

Усуђујемо се да кажемо како све до данас наша сабраћа епископи овом питању очигледно нису придавали довољно пажње, и не помиšљајући на то како се дубоко наша Црква уводи у област противканонских па чак и догматских споразума са инославнима. Ово ће бити сасвим јасно ако се погледају првобитне декларације православних представника и упореде са оним што се сада догађа. На Лозанској конференцији 1937. године представник Васељенског Патријарха Митрополит Герман јасно је изјавио да установити јединство Цркве значи да протестанти треба да се врате вероучењу древне Цркве Седам Васељенских Сабора. „А који елементи хришћанског учења – говорио је он – треба да се сматрају неопходним или суштинским? По схватању Православне Цркве, нема потребе да се ови неопходни елементи сада посебно одређују, јер су они већ одређени у древним Символима и одредбама Седам Васељенских Сабора. Сходно томе, основа сједињења Цркве треба да буде учење древне Цркве првих векова“.

Такву су позицију заузимали сви православни делегати на Лозанској и Оксфордској конференцији.

Што се тиче наше Руске Православне Заграђичне Цркве, њено схватање било је сасвим прецизно исказано 18/31. децембра 1931. године, приликом одређивања њеног представника за заседање Комитета Конференције о вери и поретку:

„Чувајући веру у Једну, Свету, Саборну и Апостолску цркву, Архијерејски Синод исповеда да се ова Црква никада није поделила. Питање је само ко јој припада, а ко не припада. Уједно, Архијерејски Синод топло поздравља све покушаје инославних исповедања да проуче Христово учење о

Цркви, у нади да ће кроз такво проучавање, нарочито уз учешће представника Свете Православне Цркве, они на крају крајева доћи до уверења да је Православна Црква, као *стуб и тврђава истине* (1. Тим. 3,15), у потпуности и без икакве погрешке сачувала учење које је Христос Спаситељ предао Својим ученицима. Са таквом вером и надом Архијерејски Синод са захвалношћу приhvата позив Комитета Конференције о вери и поретку“.

Ту је све јасно и ништа није остало недоречено. Ова изјава у суштини је сагласна са оним што су својевремено говорили и званични представници других Православних Цркава.

Шта се то променило? Јесу ли се протестанти одрекли својих заблуда? Не. Они су остали исти, ни Црква се није променила, променили су се само људи који је данас представљају.

Да су представници Православних Цркава наставили да тврдо чувају основна начела наше вере у Цркву, они не би ставили Цркву у тако двосмислен положај који је настао прошлогодишњим закључком саветовања у Женеви.

После Скупштине Светског Савета Цркава у Њу Делхију, православни делегати више не дају одвојене изјаве, него се сливају у масу са протестантским исповедањима. Сви закључци Скупштине у Успали донети су у име Цркве о којој се увек говори у једнини.

Ко то говори? Кome је дато право да доноси еклесијолошке судове не само у своје име, него у име Православне Цркве?

Молим вас, преосвећена сабраћо, погледајте списак цркава које учествују у екуменистичком покрету у Светском Савету Цркава. Узмите макар прве редове списка на страни 444. Извештаја под

насловом „The Uppsala-68 Report“. Тамо ћете наћи следеће називе: „Евангелистичка црква на реци Ла Плата“, „Методистичка црква Аустралије“, „Црква Христа у Аустралији“, „Конгрегациони савез у Аустралији“, „Презвитеријанска црква у Аустралији“... Да ли треба даље набрајати? Није ли јасно да се ту, већ у првим редовима, налазе исповедања која се дубоко разликују од Православља, који поричу Свете Тајне, свештенство, црквено предање, свештене каноне, не поштују Мајку Божију и светитеље итд. Ми бисмо морали да набројимо готово све наше догмате да бисмо показали шта све у Православном учењу не прихвата већина чланова Светског Савета Цркава, али је и поред тога Православна Црква данас његов ортодоксијски део.

Међутим, у име овог најразнородијег скупа представника свих могућих јереси, Упсалска Скупштина све време изјављује: „Црква учи, Црква чини то, Црква чини друго...“

У тој смеси заблуда које су се веома удаљиле од предања, у одредби „О Духу Светом и саборности Цркве“, каже се: „Дух Свети не само да је сачувао Цркву у прејемству онога што је било; Он је takoђе постојано присутан у Цркви, обнављајући је изнутра и сједињујући“.

Поставља се питање, где је „прејемство онога што је било“ код презвитеријанаца? Где је присуство Духа Светога код оних који не признају Свете Тајне? Како се може говорити о саборности код оних који не примају одредбе Васељенских Сабора?

Када би овој одредби претходили речи које указују на то да једне цркве уче овако, а друге онако, и када би посебно било посведочено истинско учење Православне Цркве – онда би то одговарало

стварности. Но, тога нема, и у име разноликих исповедања говори се: „Црква учи“.

То је већ само по себи исповедање протестантског учења о цркви, као оној која у себе укључује све који се називају хришћанима, мада они нису у међусобном општењу.

Међутим, онај ко не прихвата овакво учење, не може бити органски део Светског Савета Цркава, јер се на њему заснива целокупна идеологија те организације.

Истина, резолуција „О Духу Светом и саборности Цркве“ пропраћена је у извештају низом примедби ситним словима, да услед пређашњих спорова она представља не коначно решење, него само материјал за црквено просуђивање.

Али код других сличних резолуција таквих примедаба нема. Из протокола се не види да су православни делегати захтевали да се на Скупштини у име Цркве не говори у једнини, што се чини свуда, у свим одлукама, које никада немају такву примедбу.

Напротив, Високопреосвећени Архиепископ Јаков, одговарајући у име Скупштине Светског Савета Цркава на поздрав шведског Архиепископа рекао је: „Како што вам је добро познато, Црква Васељене је призвана да свету који то тражи, пружи потпуни доказ и сведочанство своје вере“.

О каквој „Цркви Васељене“ говори овде Архиепископ Јаков? О Православној? Не. Он ту говори о цркви која обухвата сва исповедања – о Цркви Светског Савета Цркава. Ова тенденција нарочито је приметна у извештају о раду Комисије о Вери и Поретку. У резолуцији која се налази у извештају, после набрајања успеха екуменизма, каже се: „Ми се саглашавамо са документима Комисије о

Вери и Поретку прихваћеним на њеном Бристолском заседању, да би се наставио програм изучавања јединства Цркве у најширем контексту изучавања јединства људског рода и творевине. Ми истовремено поздрављамо изјаву Комисије о Вери и Поретку да њен задатак остаје „објављивање јединства Цркве Исуса Христа“, и стављање пред Савет и Цркве „обавезе испољавања тога јединства у име Господа њиховог и ради бољег остварења Његове мисије у свету“.

Јасна је тежња свих ових резолуција да се покаже како упркос спољашњој подели цркава, постоји њихово унутрашње јединство. У том светлу, задатак екуменизма јесте да ово унутрашње јединство постане уједно и спољашње, и то путем различитих демонстрација ове тежње пред светом.

Да бисмо све ово оценили са тачке гледишта Православне Цркве, довољно је да представимо себи реакцију која би на све ово могла да уследи од стране Светих Отаца Цркве.

Може ли ико да замисли да би Православна Црква онога времена могла да се прогласи за органски део заједнице која обухвата евномијевце, аномеје, аријанце, полуаријнце, савелијевце и аполинаријевце?

Никако. Напротив, прво правило Другог Васељенског Сабора не позива на органско јединство са њима, него их предаје анатеми. На сличан начин са другим јересима поступају и наредни Васељенски Сабори.

Органска припадност православних заједница савремених јеретика не освеђује ове последње, него православне који у њу ступају одваја од саборног православног јединства. Ово јединство није ограничено савременошћу. Саборност обухвата

сва поколења Светих Отаца. Преподобни Викентије Лирински у свом бесмртном делу пише да „никада није било допуштено да се хришћанима објављује нешто што они раније нису примили, нити ће то икада бити допуштено; оне пак који објављују нешто друго осим онога што је заувек примљено, увек је било, јесте и биће неопходно анатемисати“.

Хоће ли неко можда рећи да су се времена променила и да јереси више нису тако злобобне и погубне као у време Васељенских Сабора?

Па зар су протестанти, који одбацују поштовање Мајке Божије и светих, и не признају благодатну јерархију, или пак римо-католици, који измишљају нове заблуде – ближи Цркви него аријанци или полуаријанци?

Нека савремени исповедници јереси и нису толико агресивно расположени према Православној Цркви као они у старини. То ипак није зато што су њихови погледи ближи Православној Цркви, него зато што су их протестантизам и екуменизам васпитали у убеђењу да на земљи нема једне истините Цркве, да нема једног истинитог исповедања, већ постоје само заједнице људи који су у различитој мери заблудели. Ово учење само по себи укида ревност у исповедању онога што се сматра за истину, и зато савремени јеретици имају мање агресиван изглед него стари. Ипак, сама та равнодушност према истини у много чему је гора од ревности у одбрани заблуда које су прихваћене као истина. Пилат, који је питao „шта је истина?“, није могао да се обрати у веру, али је зато Савле, прогонитељ хришћанства, постао апостол Павле. Зато у Откривењу и читамо страшне речи упућене Анђелу Лаодикијске Цркве: *Знам дела твоја, да*

*ниси ни студен ћи врућ. О, да су студен или врућ!
Тако, пошто си млај, и ниси ни студен ни врућ, избљуваћу ће из устна својих* (Откр. 3,15-16).

Екуменизам чини Светски Савет Цркава та-
квом организацијом, у којој сваки члан са лаоди-
кијском равнодушношћу према истини сматра за
заблуделог и себе и друге, бринући се само за то
да пронађе формуле које би биле прихватљиве за
све. Да ли је тамо место, и то у својству органског
члана, Једној Светој Саборној и Апостолској Цр-
кви, која је свагда исповедала да нема *ни mrље ни
боре*, јер јој је глава Сам Исус Христос? (Еф. 5,27).
шездесетсмо правило Картагинског сабора каже
за Цркву да је она „*голубица* (Пнп.2,10), једина
мајка свих хришћана, у којој се спасносно прима-
ју све тајне вечне и животворне, које уз то подвр-
гавају великој осуди и казни оне који пребивају у
јереси“.

Ми смо још дужни да изјавимо како сматрамо
да на Свеправославним скуповима које сазива
Његова Светост Константинопольски Патријарх,
Руска Православна Црква није законито и пра-
вилно представљена. Они епископи који на тим
скуповима иступају у име Руске Цркве, на челу са
Митрополитом Никодимом, не представљају
истинску Руску Цркву, него само јерархе који по
милости атеистичке власти носе титуле поједињих
епархија Руске Цркве. О томе смо већ имали при-
лику да подробније пишемо Најсветијем Патри-
јарху Константинопольском Атинагори. Ова лица
на иностраним скуповима учествују само у мери у
којој то одговара најсировијој власти у историји
света, пред којом бледе Неронова зверства и мр-
жња коју је према хришћанству осећао Јулијан
Одступник.

Зар не треба изасланицима те власти у значај-
ној мери приписати све политичке одлуке Скуп-
штине у Успали, које понављају низ парола добро
познатих из комунистичке пропаганде на Западу?

У завршној речи председавајући, др. Пајн, го-
ворио је о томе да „Црква Исуса Христа треба да
покаже састрадавање Христово у свету који стра-
да“. Но, ни он, ни било ко други, ни једном речју
није поменуо милионе убијених хришћана у Со-
вјетском Савезу, нико није прозборио ни реч сао-
сећања за њихове судбине.

Добро је што се изражава саосећање са гладни-
ма у Биафри, са онима који страдају у оружаним
сукобима на Средњем Истоку и у Вијетнаму, али
зар се тиме исцрпљују савремена људска страда-
ња? Зар члановима Светског Савета Цркава нису
познати прогони религије у СССР-у, зар им није
познато да тамо царује безакоње, зар не знају ко-
лико је хиљада затворених и разрушених храмова?
Зар не знају да се тамо мученици за веру броје у
милионима, да се окривљени за ширење Речи Бо-
жије шаљу на принудни рад. Зар не знају да је та-
мо забрањено поучавање деце основама хришћан-
ске вере, па чак и водити их на богослужење? Зар
не знају за хиљаде депортованих због вере, за децу
која се одвајају од родитеља како им ови не би
пружили верско образовање?

Све је то добро познато свакоме ко чита нови-
не, али о томе се не говори ни у једном документу
Светског Савета Цркава. Екуменистички свеште-
ници и левити пролазе ћутке и незаинтересовани,
чак ни поглед да баце према хришћанима који су у
Совјетском Савезу пострадали за веру. Они то
прећуткују јер званични представници Руске Цр-
кве и поред све очигледности поричу те прогоне
како би се додворили својој власти.

Ови људи нису слободни. Хтели не хтели они су принуђени да говоре оно што им прописује комунистичка Москва. Тежина прогона чини их пре достојним сажаљења него осуде. Али, будући морални заробљеници безбожника, они не могу бити прави представници Руске Православне Цркве – измучене, обесправљене и неме, прогнане у катакомбе и заточене у тамнице. Почивши Патријарх Сава и садашњи Патријарх Алексеј нису били изабрани по правилима које је донео Сверуски Црквени Сabor 1917. године, када је обновљена Патријаршија, него по указу најжешћег прогонитеља Цркве у историји – Стаљина.

Можете ли замислiti Римског Епископа изабраног по Нероновој препоруци? А Стаљин је био и много гори од Нерона.

Јерарси које је изабрао Стаљин морали су да обећају покорност атеистичкој влади, чији је циљ, по комунистичком програму, био уништење религије. Садашњи Патријарх Алексеј је недуго по смрти свога претходника писао Стаљину да ће остати веран влади којој је он на челу: „Делујући у пуном јединству са Совјетом за послове Руске Православне Цркве, заједно са Синодом који је успоставио покојни Патријарх, бићу заштићен од грешака и погрешних корака“.

Свима је познато да „грешке и погрешни кораци“ на језику московских властодржаца значе било какво одступање од смерница комунистичке власти. Ми можемо да жалимо несрећног старца, али не можемо да га признамо за главу Руске Цркве, чијим се нераскидивим делом сматрамо.

На патријарха Алексеја и његове сараднике нарочито се односи претња 30-ог Apostolskog Pravila i 3-eg pravila Sedmog Vaseljenskog Sabora:

„Ако неки епископ употреби светске власти да би преко њих добио епископску власт у Цркви, нека буде свргнут и одлучен – он и сви који су у општењу са њим“.

Епископ Далматински Никодим Милаш у тумачењу 30-ог Apostolskog pravila каже: „Ако је Црква осуђивала незаконити утицај светске власти приликом постављања епископа и у време када су владари били хришћани, онда је тим пре она била дужна да то осуђује онда, када су ови последњи били незнабошци“ А шта рећи онда, када Патријарха и епископе постављају отворени и ратоборни непријатељи сваке религије?

Када је део епископата на челу са покојним Патријархом, тада Митрополитом Сергијем, стао 1927. године на пут споразума са безбожним непријатељима Цркве, значајан и најуторитативнији његов део, на челу са Митрополитом Јосифом Ленинградским (Петроградским) и првим кандидатом Патријарха Тихона за дужност Чувара трона, Митрополитом Казанским Кирилом, није пристао да иде тим путем, изабравши тако прогоне и мучеништво. Митрополит Јосиф је одмах дошао до закључка да легално постојање црквене управе, уз власт која себи отворено ставља за циљ искорењивање религије свим средствима, постаје немогуће без исувише великих и греховних компромиса. Стога је приступио тајним хиротонијама епископа и свештеника, образовавши тако Катакомбну Цркву која у тајности постоји све до данас.

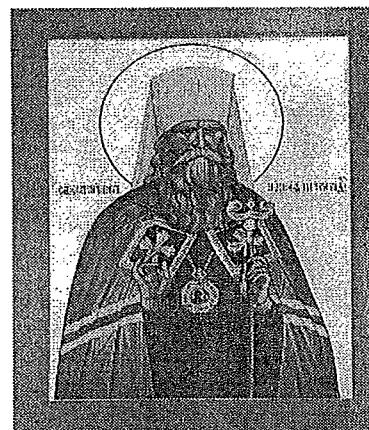
Њу безбожници ретко помињу из страха да је не учине још познатијом. Само понекад у совјетској штампи појави се саопштење о суђењу неком од њених чланова. Но, о њој говоре приручници за оне који раде на ширењу атеизма у Совјетском

Савезу. Основна сведочанства о тој тајној Цркви, званој Истинита Православна Црква, налазе се у приручнику под називом „Речник атеисте“, издајом у Москви 1964. године.

Без отворених храмова, на тајним сабрањима налик на она из древних времена хришћанства, ови исповедници вере савршавају своје молитве остајући невидљиви за спољњи свет. Управо су они истински представници Руске Православне Цркве, а сва њихова величина свету ће постати позната тек после пада комунистичке власти.

Из тог разлога, иако су представници Московске Патријаршије учествовали у одлучивању на прошлогодишњем Светправославном Саветовању у Женеви, ми сматрамо да су све одлуке тог Саветовања, а посебно она о органском чланству Православне Цркве у Светском Савету Цркава – усвојене без учешћа Руске Православне Цркве. Ова Црква је присиљена да ћути, а ми, њени слободни представници, тугујемо због прихватања такве одлуке. Ми смо категорички против ове одлуке, јер је она противна самој природи Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве.

Отров јереси није толико опасан када њена проповед долази само извана. Много је опаснији отров који постепено, у све већим и већим дозама,



Основач Катакомбне Цркве
Светитељ Јосиф Петроградски

уносе у организам они који би по своме положају требало да буду не тројачи, него духовни лекари.

Зар ће православни епископат остати равнодушан према тој опасности? Неће ли бити одвећ касно да заштитимо наше словесне овце онда када вуци већ стану да их пруждирају пред очима пастира, у самом тору?

Зар се не види да је већ подигнут Божански мач (Мт. 10,34) који дели оне који су верни исконском исповедању Цркве од оних који ће се, по речима Патријарха Атинагоре у његовом поздравном говору на Скупштини у Успали, трудити око образовања „новог курса у екуменистичком покрету“, ради остварења „опште хришћанске обнове и јединства“ на путевима реформације и равнодушности према истини?

Ми смо горе, како ми се чини, већ доволно јасно показали да поменуто јединство није јединство у чистоти истине Православља, него у смеси белог и црног, добра и зла, истине и заблуде.

Ми смо раније већ изразили протест због неправославних екуменистичких наступа Патријарха Атинагоре и Архиепископа Јакова, у писмима која су била широко разаслата епископима у разним земљама. Добили смо са неколико страна изјаве сагласности са нама.

Сада је дошло време када протест треба да иде гласније и шире, да би дејство отрова било заустављено док још није стекао такву снагу, какву су у своје време имале древне јереси аријанства, несторијанства или евтихијанства, које су потресле тело Цркве тако, да је изгледало да јерес може прогутати Православље.

Обраћамо се свим Преосвећеним Епископима Православне Цркве, молећи их да изуче предмет

наше посланице и устану у заштиту чистоте Православне Вере. Усрдно молимо такође и њихове молитве за Руску Православну Цркву која страда од безбожника, да би Господ скратио дане њеног испитивања и ниспослао јој слободу и мир.

14/27 јула 1969. године

Друга Посланица Туге (1972)

Смиреног Филарета, Митрополита Руске
Заграницне Цркве

Најсветијим и Најблаженијим Поглаварима
Православних Цркава,

Преосвећеним Митрополитима, Архиепископима
и Епископима

Сваком епископу поверен је народ Господњи у његовој епархији и он ће за њих дати одговор Богу (Ап. 39). По 34-ом Апостолском правилу „епископ чини само оно што се тиче његове епархије и места која јој припадају“.

Ипак, догађа се да неке појаве по своме значају могу да утичу не само на чада једне епархије, већ и на многе Помесне Цркве истовремено. Такве појаве васељенског карактера не могу више бити ствар која се не тиче сваког православног епископа, као прејемника Светих Апостола који је постављен да штити своју паству од различи-

тих саблазни. Нарочито се то односи на наше доба, када се помоћу технике различите вести и идеје тако брзо шире.

Наша паства, која припада слободном делу Руске Цркве, расејана је по целом свету. Зато се речено на њу односи и више него на било кога другог.

Услед тога и наши епископи на својим Саборима не могу ограничавати свој суд уским границама пастирских и административних проблема који се појављују у њиховим епархијама, него су принуђени да обрате пажњу и на питања од општег значаја за сав православни свет, јер несрећа за једну Цркву треба да буде несрећа и за другу, и да од ње захтева живо учешће (Фил. 4,14-15; Јевр. 10,33). Ако је свети Апостол Павле патио са онима који пате и пламтео са онима који су били саблажњени, можемо ли ми, архијереји Божији, да остајемо равнодушни према расту заблуде која прети спасењу душа многе наше браће у Христу?

Покретани таквим осећањем, ми смо се већ једном обраћали Посланицом Туге свим епископима свете Православне Цркве. Било нам је драго када смо сазнали да је у складу са нашим обраћањем неколико архијереја Грчке Цркве (официјелне – прим. прир.) недавно упутило свом Синоду представку о томе како је неопходно да се о екуменизму суди као о јереси и да се размотри питање припадности Светском Савету Цркава. Радујемо се тако здравој реакцији на ширење тзв. екуменизма, јер она нам улива наду да ће Црква бити заштићена од новог потреса који јој прети.

Од времена када је написана наша прва Посланица Туге, прошле су две године. Иако су се у Грчкој сада појавиле нове изјаве о неправославности екуменизма, ипак ни једна Православна Цр-

ква још није објавила да иступа из Светског Савета Цркава.

У нашој првој Посланици Туге (1969.) ми смо јасно представили у којој је мери органска припадност Православних Светском Савету Цркава, основаном на чисто протестантским начелима, противна елементарним начелима православне еклесиологије. Сада, по овлашћењу нашег Сабора, желели бисмо да продубимо наше претходно упозорење и да покажемо тај бездан јереси против самог појма Цркве, у који се увлаче сви учесници екуменистичког покрета.

Његов садржај врло јасно је одредио католички теолог Ив М. Ж. Конгар.

Он пише да је то „покрет, који подстиче хришћанске цркве да желе обнову изгубљеног јединства, и зато да добро упознају себе и схвате једна другу“. Даље он каже да овај покрет „представља целину осећања, идеја, послова и институција, скupштина или конференција, церемонија, манифестација и издања, који су усмерене ка томе да припреме успостављање новог јединства, не само појединих хришћана, него и фатички постојећих посебних цркава. Заправо, реч „екуменизам“ – наставља он – која је протестантског порекла, сада одређује конкретну реалност: укупност свега набројаног на основу прихватања једног броја веома одређених убеђења. Ово није жеља или покушај сједињења оних који су сматрани подељенима у једну цркву, која се сматра за једину истиниту. Екуменизам почиње тамо где се прихвati да у свом данашњем облику ни једно хришћанско исповедање не поседује пуноћу хришћанства; ако је неко од њих и истинско, оно ипак као исповедање не поседује пуноћу истине, него ван њега постоје и

друге хришћанске вредности, не само код хришћана који су од њега одвојени вероисповедањем, него и у другим црквама и другим исповедањима као таквим“.

Оваква дефиниција екуменистичког покрета, дата од стране римо-католичког теолога пре тридесетчетири године, остаје тачна и данас, с том разликом што се током ових година покрет још више развио, откривајући нове и још опасније перспективе.

На жалост, последње време изобилује чињеницама које сведоче о томе да су неки представници Православних Цркава у своме дијалогу са онима који верују другачије, усвојили чисто протестантску еклесиологију, за којом следи и протестантски приступ питањима црквеног живота, који је свој израз добио у данас тако распрострањеном модернизму.

Модернизам, то је уређивање црквеног живота на принципима савремености и угађања људским слабостима. У Русији он се појавио почетком двадесетих година нашег века, у тзв. обновљенском покрету, или „Живој цркви“. На Оснивачкој скupштини „Живе цркве“, 29. маја 1922. године, њени циљеви били су одређени као „преиспитивање и измена свих области црквеног живота, онако како то тражи савременост“. Ово је био покушај реформације прилагођене условима комунистичког уређења. Модернизам ставља угађање људским слабостима изнад моралних, па чак и догматских захтева Цркве. Колико се свет удаљава од Христових начела, толико и модернизам све више и више снижава ниво религиозног живота. Ми видимо како у западним исповедањима ово доводи до укидања постова, до крајњег скраћива-

ња и упрошћавања богослужења и, на крају, до потпуно г духовног опустошења, које је понекад повезано са попустљивошћу према противприродним пороцима, не искључујући чак ни грехе за које св. Апостол Павле вернима саветује да их чак и не помињу.

Управо модернизам лежао је у основи одлука несрћног Свеправославног Конгреса у Константинопољу из 1923. године, на који су очигледно утицај извршила настојања обновљенаца у Русији.

После ове Конференције, низ Цркава, иако није у потпуности пошао путем реформи које су тамо предлагане, ипак је прихватио западни календар, а понегде чак и западну пасхалију.

Ово је био први корак Православне Цркве на путу модернизма: изменити поредак црквеног живота у име зближавања са поретком живота јеретичких заједница. У питању је било нарушавање принципа установљених црквеним канонима, који су, напротив, усмерени ка одвајању верних од оних који мисле другачије него православна Црква, а не ка зближавању са њиховим молитвеним животом (Ти. 3,10; Апост. 10,46,65; Јаод. 32,33,37 и др.).

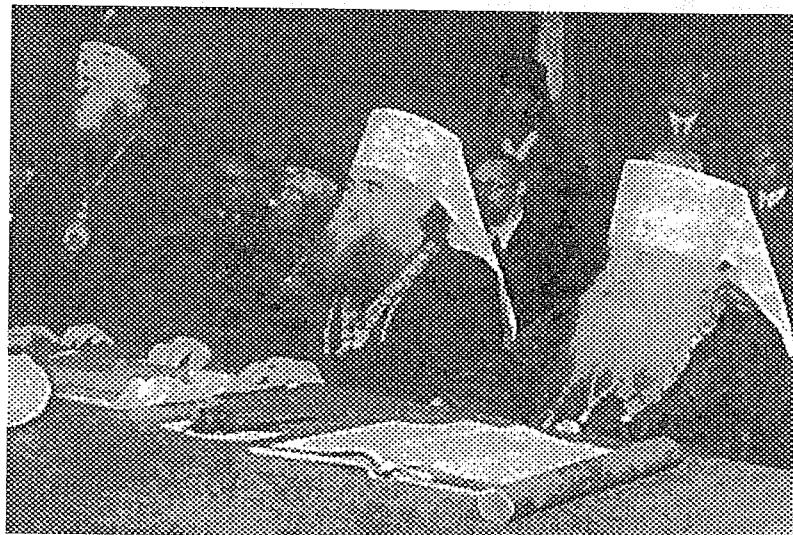
Жалостан плод ове реформе било је нарушавање јединства молитвеног живота православних хришћана у разним деловима света. У време док једни славе Рождество Христово заједно са јеретицима, други још посте. Такве поделе понекад настају у једној истој Помесној Цркви. Понегде се чак допушта празновање Пасхе по западној пасхалији. Тако се у име зближавања са онима који верују другачије, напушта принцип прихваћен на Првом Васељенском Сабору, да се сви православни хришћани, по целом свету истовремено, једним

устима и једним срцем радују и славе Васкрсење Христово.

Покушаји увођења реформи без обзира на претходне општецрвене одлуке и обичаје – упркос 2-ом правилу Шестог Васељенског Сабора – стварају само неред. О томе је лепо говорио блажене успомене Патријарх Србски Гаврило (Дожић) на црквеном саветовању у Москви 1948. године.

„Последњих година – рекао је он – појављују се у Православној Цркви разна стремљења која изазивају оправдане стрепње за чистоту њеног ве-роисповедања и за њено догматско и канонско је-динство.

Сазивање Свеправославног Конгреса и Ватопедске Конференције од стране Васељенског Патријарха, са циљем да се припреми свеправославна предсаборска комисија (просинод), нарушило



Митрополит Анастасије, Патријарх Српски Варнава и Митрополит Антоније (Храповићки), 1935. г.

је јединство и сарадњу Православних Цркава. С једне стране одсуство Руске Православне Цркве на овим скуповима, а са друге журба и једнострани поступци неких Помесних Цркава и непромишљени иступи појединих њихових представника, унели су у живот Источне Цркве хаос и аномалије.

Једнострano увођењe новог Григоријанског календара у неким Помесним Црквама и очувањe старог календара у другим, поколебали су јединство Цркве и унели тешке потресе у живот оних који су тако лако прихватили нови календар“.

Недавно је проф. Теодор, један од представника Грчке Цркве на Конференцији у Шамбезију 1968. године, истакао пренагљеност календарске реформе у Грчкој, указујући на то да Грчка све до данас страда од поделе изазване том реформом.

Осетљivoј савести многих чада Цркве није промакло то да је календарском реформом већ положен темељ преиспитивања целокупног устројства православног живота, који је освећен много вековним предањем и утврђен одредбама Васељенских Сабора. Већ на Константинопољском Конгресу покренуто је питање другобрачности свештенства и других реформи. У то време Архиепископ Северне и Јужне Америке (Константинопољске Патријаршије), Јаков, заложио се за увођење жењеног епископата.

Снага Православља одувек је била у чувању свих начела Црквеног Предања. Међутим, осим реформе календара, у програм будућег Великог Сабора покушавају да укључе не старање за што боље очување поменутих начела, него преиспитивање целокупног устројства живота Цркве, почев од укидања постова, другобрачности свештенства и свега осталог, изналазећи тако путеве заближе-

вање са начином живота јеретичких заједница.

На жалост, у последње време ми видимо обележја таквог развоја екуменизма уз учешће православних, да је он постао озбиљна претња, водећи ка потпуном уништењу Православне Цркве путем њеног утапања у море јеретичких заједница.

Питање јединства сада се не ставља у ону раван у коју су га стављали Свети Оци. За њих, када је реч о јеретицима, радио се о присаједињењу које је било условљено прихватањем свих православних догмати и повратком у наручје Православне Цркве. Екуменистичко виђење подразумева да обе стране – и православни и неправославни – негде греше, али могу да се сједине ничега се не одричући, при чему се ово односи не само на римо-католике, него и на протестанте. Патријарх Константинопољски Атинагора јасно је то изразио у својој поздравној речи кардиналу Вилебранду у Константинопољу 30. новембра 1969. године.

Патријарх је кардиналу пожелео да његова делатност „означи нову епоху прогреса, не само у ономе што се тиче наших двеју Цркава, него и свих хришћана“. Патријарх одређује нови приступ проблему јединства тако, да „нико од нас не позива другог према себи, него, као Петар и Андреј, заједнички се упутимо ка Исусу, једином и заједничком Господу, Који нас сједињује у једно“.

Недавна размена посланица између Римског Папе Павла VI и Патријарха Атинагоре продубљује и развија ово неправославно схватање, што је нас дубоко узнемирило.

Ободрен разним изјавама Предстојатеља Константинопољске Цркве, Папа му је 8. фебруара 1971. написао: „Верне, који су се окупили у базили-

ци Св. Петра у недељу јединства, ми подсећамо, да између наше Цркве и уважених Православних Цркава већ постоји, макар и несавршено, али готово пуно општење, које проистиче из нашег заједничког учешћа у Тајни Христовој и Његовој Цркви“.

У овим речима садржано је ново за римо-католике, али за протестанте старо учење о томе да је подела које постоје међу хришћанима на земљи у суштини привидна, и да она не допире до неба. Оно што је Спаситељ рекао Својим ученицима о значају кажњавања оних који су непослушни Цркви (Мт. 18,18), на тај се начин сматра неделотворним. Такво учење представља новину не само за православне, него и за Рим. Енциклика „Mortaliūm Animos“, коју је 1928. године издао Папа Пије XI, била је сасвим другог садржаја. Ипак, римо-католици су за нас „изван“, и промене у њиховом мишљењу нас се директно не тичу. Њихово приближавање протестантској еклесиологији тиче нас се само утолико, уколико се оно одвија истовремено са усвајањем таквих погледа и од стране оних, који настављају да себе називају православним хришћанима. Екуменисти међу православницима и екуменисти међу католицима и протестантима, постају истомишљеници у једној-истој јереси.

Патријарх Атинагора је 21. марта 1971. у истом духу одговорио на Папину посланицу. Наводећи његове речи, посебно ћемо истаћи најзначније докматске изразе у њима.

Занемарујући докматску сагласност, Папа позива Патријарха Атинагору „да учини све што је могуће како би што пре дошао толико жељени дан, када ћемо у форми саслуживања моћи заједно да се причестимо из једне чаше Спаситељеве“, док му Патријарх Атинагора одговара у истом смислу.

Називајући папу својим „старијим братом“, Патријарх пише да хоће да се потчини „божанској воли Господа, који жели да Црква буде видљиво једна у целом свету, тако да би цео свет могао бити обједињен у њој. Ми се спокојно предајемо Духу Светоме, који нас води ради тврдог продужавања и усавршавања светог дела које сте Ви започели и развили у нашој светој и општој жељи да створимо и покажемо свету једну, свету, саборну и апостолску Цркву“.

Даље Патријарх пише: „Заиста, чак и ако су се Цркве Истока и Запада одвојиле једна од друге, Само Господ зна из ког разлога, оне ипак нису биле одвојене од постојања њиховог општења у тајинству Бога и Човека Исуса и Његове Богочевчанске Цркве“.

Патријарх са жалошћу каже како „смо били одвојени од љубави један према другом и зато смо били лишени светог блага једнодушног исповедања вере Христове“. Он пише да је „од нас био одузет такође и благослов да заједно приступамо олтару и причешћујемо се тим драгоценим Телом и драгоценом Крвљу, без обзира на то што нисмо престајали да признајемо један другом ваљано апостолско свештенство и ваљано савршавање Свете Тајне Евхаристије“.

Сада је међутим, сматра Патријарх, код обе стране приметна жеља да се врате у општење, зато он пише да смо „призвани да идемо према потпуном јединству у саслуживању и причешћивању Телом и Крвљу Христовом из једне Чаše“.

У овој посланици изнесено је много неправославних схватања, која по своме логичком развитку доводе до најпогубнијих закључака.

Екуменисти које предводи Патријарх Атинагора не верују у Цркву у оном облику у коме ју је

основао Спаситељ. Упркос Његовој речи (Мт. 16,18) она више за њих не постоји, а Патријарх хоће да заједно са Римским Папом „створи и покаже“ нову Цркву, која обједињује цело човечанство.

Нису ли ужасне те речи „створити и показати“ у устима православног Патријарха? Не представљају ли оне одрицање од Цркве Христове која постоји? Да ли је могуће створити нову Цркву, а при томе се претходно не одређи оне Цркве коју је створио Господ? Онаме ко припада њој и верује у њу није потребно стварање никакве нове цркве.

Па ипак, и ту „стару“ Цркву светих Апостола и светих Отаца Папа и Патријарх представљају у искривљеном облику, зато да би је у мислима читалаца првидно повезали са новом црквом коју стварају. Цркви Христовој покушавају да припишу особине те нове цркве, коју хоће да створе.

Зато се труде да покажу како поделе између Православља и Католиштва заправо никада није ни било.

У својој заједничкој молитви у храму Св. Петра и Павла у Риму, Патријарх Атинагора и Папа Павле VI су изјавили да се сматрају већ сједињеним „у проповеди Јеванђеља, у истом крштењу и учешћу у истим Светим Тајнама и истим благодатима“. Ако су Патријарх и Папа објавили скидање Анатема које су постојале више од деветсто година, значи ли то да су свима познати узроци поделе престали да постоје? Да ли су нестале те заблуде Рима, којих је сваки Латин морао да се одрекне приликом присаједињења Православној Цркви?

Римо-католичка црква – са којом Патријарх Атинагора жели да има литургијско општење и са којом је преко Митрополита Лењинградског Ни-

кодима и других ушла у општење Московска Патријаршија – то више чак и није иста она са којом је унију одбие Свети Марко Ефески, а за њим и цела Православна Црква. Она се од тог доба увођењем нових догмата још више удаљила од Православља, а сада све више и више прихватала начела реформације, екуменизма и модернизма.

Цели низ одлука Православне Цркве сматрао је Латине за јеретике. Ако су их ту и тамо примали у општење по истом поретку као аријанце, вековима, све до наших дана, Грчке Цркве су их примале кроз крштење. Ако су у прво време после 1054. године Латини различито прихватани у Грчкој и у Руској Цркви – час кроз крштење, час кроз миропомазање – то је зато што су их сви сматрали за јеретике, али нису имали опште установљену праксу њиховог примања у Православну Цркву. Тако, на пример, на самом почетку XII века србски кнез, отац Стефана Немање, био је принуђен да свога сина крсти латинским крштењем, да би га потом по повратку у Рас поново крстио православно.

Професор Е. Е. Голубински, у свом капиталном делу „Историја Руске Цркве“ из 1904. године, описујући односе Руса према латинству, наводи много чињеница које указују на то да су и поред различитих облика примања Латина у наручје Православне Цркве у разним периодима, тј. или кроз крштење или кроз миропомазање, и Грчка и Руска Црква полазиле од тога да су они јеретици.

Зато тврдња да је тобоже током ових векова „јединство кроз општење у Светим Тајнама, а посебно у Евхаристији (Између Православне Цркве и Рима), несумњиво било сачувано“ – никако не одговара стварности. Подела између нас и Рима је постојала и постоји, и то не првидно, него реално.

Она може бити привидна само за оне који не верују у силу Спаситељевих речи упућених светим Апостолима, а преко њих и њиховим наследницима: *Заистија вам кажем: Што ћод свежешиће на земљи биће свезано на небу, и што ћод раздрешиће на земљи биће разрешено на небу* (Мт. 18,18).

Спаситељ каже: *Заистија*, тј. *Истину* вам *ћоворим*, а Патријарх му противречи и објављује да је то што Он каже неистина. По његовим речима излази да су Латини, без обзира на то што су од стране целе Православне Цркве сматрани за јеретике, што им није давано причешће, што су током многих векова примани кроз крштење, и што на Истоку не знамо за одлуку која би то правило укинула – да су они ипак остали чланови Тела Христовог и да нису били одвојени од Светих Тајни Цркве. Ту нема логике, ту постоји само одбацивање чињеничне историје Цркве. Ту се у пракси примењује протестантско учење о Цркви, према коме заблуда и одлучење од Цркве које је њоме изазвано не онемогућује припадност Цркви. Другачије речено, „општење у тајни Бога и Човека Исуса“ није условљено постојањом припадношћу Православној Цркви.

У покушају да се нађе било какво оправдавање ове екуменистичке теорије, труде се да нас убеде како је у прошлости већ допуштана припадност Цркви без догматског слагања са њом. Патријарх Атинагора и званично саопштење Фанара које прати објављивање његових писама Римском Папи, труде се да, упркос чињеницама које смо навели, сугеришу како Источна Црква није прекидала општење са Римом кад се тамо већ појавило неслагање са њом. У историји се могу наћи појединачни факти општења у неким местима чак и по-

сле 1054. године. Може се приметити и то, да се ни пре ове године источни јерарси нису либили да, као јерес окарактеришу разна лажна учења која су се појавила у крилу Римске Цркве.

Али дуготрајна болест која претходи смрти ипак је болест, и смрт која је њоме изазвана остаје смрт, ма како касно наступила. Одступање од учења Цркве не развија се увек брзо. Оно је резултат извесног процеса. У односу на Рим, овај процес се појавио већ за живота Св. Патријарха Фотија, али је тек касније, 1054. године, дошло до одвајања Рима.

Преписка Најсветијег Патријарха Атинагоре са Римским Папом принудила је да се зауставимо на односу Православне Цркве према Риму. Али Патријарх Атинагора, као вођа екумениста, иде и даље од признања римо-католиштују једнакости са Православљем. Позната је његова изјава г. Роже Шутцу, пастору Реформатско-протестантске цркве Швајцарске: „Хоћу да Вам одам признање. Ви сте – свештеник, и ја бих могао да из Ваших руку примим Тело и Кrv Христову“. Следећег дана је додао: „Ја бих код Вас могао да се исповедим“.

У име остварења таквог општења са јеретицима екуменистима, православни екуменисти подривају значај Васељенских Сабора, као што се то показало приликом преговора са представницима монофизита.

На саветовању са њима у Женеви потпуно јасну православну тачку гледишта штитили су у суштини само један или двојица учесника, док су истовремено други показали екуменистима својствену тежњу да пошто-пото дођу до општења у Светим Тајнама, макар и пре но што монофизити

дођу до једномислености са Православном Црквом. Представник Грчке Цркве, Романидис, је оправдано за православне учеснике Саветовања рекао: „Ми смо све време били објекат екуменистичке тактике, која има за циљ да постигне узјамно општење или сједињење без сагласности у вези са Халкидоном и V, VI и VII Васељенским Сабором“.

Као резултат те тактике, један од закључака Саветовања (8.) води ка томе да покаже могућност постицања споразума о сагласности, који не би био у равни исповедања вере или догматског опредељења, него би представљао темељ на коме би православни и монофизити могли да предузму кораке ка сједињењу и заједничкој Евхаристији.

Без обзира на сасвим категоричну тврђу монофизита како они не могу да прихвате Васељенске Саборе почев од Халкидонског, православни су потписали резолуцију (6.) према којој нема потребе да они прихвате Диоскора као светитеља, ни монофизити Папу Лава. Но, успостављање општења јасно подразумева да формално буду скинуте анатеме са обе стране.

На другој конференцији, у Адис-Абеби, неправославне изјаве представника Православних Цркава биле су подржане од стране Митрополита Лењинградског Никодима и протојереја Виталија Борова. Тако је било прихваћено да међусобне анатеме могу да буду одбачене. „Да ли је за то потребна званична декларација или церемонија? Многи од нас мисле да је много једноставније тихо одбацити анатеме, како су неке Цркве већ почеле да чине“.

У овом случају опет се у пракси остварује протестантска концепција о Цркви. Сагласно њој, дог-

матска заблуда и одлучење које је њоме изазвано нису препрека јеретицима да би припадали Цркви.

Отац Виталије Боров је то у Адис-Абеби јасно исказао у реферату под називом „Прихватање светих и проблем анатема“. Он тврди да су монофизити и римо-католици – пуноправни чланови Тела Христовог. Он такође тврди да православни, римо-католици и монофизити „имају једно Свето Писмо, апостолско предање и свештено порекло, и у суштини исте Свете Тајне и исте дормате; они представљају у суштини Цркве исте вере, исте побожности и истог пута ка спасењу“.

Уз овакав приступ, не изненађује што у узајамним односима између православних присталица екуменизма, римо-католика, протестаната и антихалкидонаца царује компромис. Превазилазећи чак и самог Патријарха Атинагору, представник Московске Патријаршије Митрополит Никодим је 14. децембра 1970. године у Риму, савршавајући Литургију у цркви Св. Апостола Петра, својим рукама причестио католичке клирике, уз певање хора студената Понтификалног Колеџа.

У позадини таких практичних остварења тзв. екуменизма, назиру се и шири циљеви, усмерени ка потпуном уништењу Православне Цркве.

Светски Савет Цркава и дијалози између различитих хришћанских исповедања, па чак и између различитих религија (ислама и јудаизма на пример), представљају карике у ланцу у који, по замисли екумениста, треба да се укључи цело човечанство. Овај задатак јасно је постављен на Скупштини Светског Савета Цркава у Успали 1967. године.

Све то би, по мишљењу екумениста, требало да се оствари кроз нарочит сабор, који би у њиховим

очима био здрава васељенски, док раније Васељенске Саборе они не прихватају у потпуности као такве. Пут је указан у римо-католичком журналу „Иреникон“ и састоји се у следећем:

1. Гестови помирења, за које као пример може да послужи скидање одлучења из 1054. године између Рима и Константинопоља.
2. Општење у евхаристији, или, другим речима, позитивно решење проблема узајамног општења (интеркомунион)...
3. Јасна свест о томе да припадамо васељенској целини (хришћанству), којој различитост треба да уступи место...
4. Овај сабор треба да буде знамење јединства људи у Христу“.

Важно је приметити да се појам јединства не везује за припадност једној истинској Цркви. Тамо се каже да се овом подухвату посветио „Католички Секретаријат за Јединство“, о чему је говорио Кардинал Видебрандс у Евијану. С друге стране, Скупштина Одељења за веру и поредак узела је за централну тему „Јединство Цркве и јединство човечанства“. По новом опредељењу, екуменизам обухвата „све, што се тиче обнове и уједињења Цркве, као фрагмента ширења Царства Божијег у свету људи који траже своје јединство“.

На Конференцији Централног Комитета Светског Савета Цркава у Адис-Абеби Митрополит Георгије (Ходр) је изложио реферат који је имао тенденцију да све религије повеже са Црквом. Он хоће да види дах Духа Светога чак и у нехришћанским религијама. По његовом мишљењу, када се причешћујемо Телом и Крвљу Христовом, ми се сједињујемо са свима онима које обухвата љубав Господња према људима.

Ето куда иде Православна Црква. Спољашња пројава читавог тог подухвата су бесконачни „дијалози“. Православни представници воде дијалоге са римо-католицима и Англиканцима. Ови пак, са своје стране, воде дијалоге један са другим, као и са лутеранима, другим протестантима, па чак и са јеврејима, муслиманима и будистима.

Недавно је представник Патријарха Атинагоре у Северној и Јужној Америци, Архиепископ Јаков, узео учешћа у дијалогу са јеврејима. Он је и сам приметио да, колико му је познато, ни у једном ранијем периоду историје није било „богословског дијалога са јеврејима под званичним покровитељством Грчке Цркве“. Осим питања националног карактера, „група се такође сагласила да проучи литургију са грчким православним научницима, како би преиспитали своје литургијске текстове са тачке гледишта ублажавања помињања јевреја у негативном или непријатељском контексту“.

Као што видимо, Патријарх Атинагора и његови истомишљеници се не ограничавају само на идеју о унији са римо-католицима. Они иду и много даље.

Ми смо већ наводили речи Патријарха Атинагоре, да Господ жели „да Црква буде видљиво једна за цео свет, како би читав свет био обједињен у њој“. У том духу пише и један грчки богослов, професор Филипидис, бивши декан Атинског Богословског факултета. Развијајући екуменистичко учење о Цркви, он долази до оваквих екстремних закључака: каже да се противници екуменизма су противстављају воли Божијој. Бог, по његовим речима, „обухвата све људе наше планете као чланове Његове Јединствене Цркве, јуче, данас и сутра – као пуноћу те Цркве“.

Иако би свакоме ко се и мало разуме у догмате Православне Цркве требало да буде јасно колико је такво схватање Цркве далеко од учења Светих Отаца које исповедамо у Символу Вере, ми не можемо а да не констатујемо каква је противречност у питању.

Где је и када Господ обећао да ће цео свет бити уједињен у Цркву? У питању је хилијастичко очекивање које нема основа у Св. Јеванђељу. Сви су људи позвани на спасење, али далеко од тога да се том позиву сви одазивају. О хришћанима је Спаситељ говорио као о онима који су му дати од свете (Јн. 17,6), и молио се не за цео свет, него за људе који су му дати од свете (Јн. 17,11). И свети Апостол Јован Цркву ставља наспрот свету и хришћанима говори: *Не љубиште свећа ни што је у свету. Ако неко љуби свет, љубави очеве нема у њему* (1. Јн. 2,15).

О чадима Цркве Спаситељ је говорио да *од свећа нису, као ни Ја што нисам од свећа* (Јн. 17,16). Цркву оличену у Апостолима Спаситељ је упозоравао да ће у свету имати само жалост (Јн. 16,33), објашњавајући ученицима: *Кад бисте били од свећа, свет ћи своје љубио, а како нисте од свећа, него вас Ја изабрах од свећа, зато вас мрзи свет* (Јн. 15,19).

Свето Писмо указује на још већу разлику између чада Цркве и остатка човечанства. Апостол Петар, обраћајући се вернима и разликујући их од неверних, каже: *Ви сте рођ изабрани, царско свештениство, народ свећи, народ задобијен* (1. Пет. 2,7-9). Реч Божија нам никако не наговештава победу правде на земљи пред крај света. Она нам не говори о преображавању света у свеобједињујућу цркву, како о томе маштају доследни екуменисти, не-

го упозорава на понестајање вере у последње дане, на велике патње и мржњу свих народа према хришћанима због имени Спаситељевог (Мт. 24,9-12).

Ако је у првом Адаму сагрешило целокупно човечанство, у Новом Адаму – Христу – сједињује се само онај његов део који је *рођен свише* (Јн. 3,3,7). Док у материјалном свету Бог *Својим сунцем обасјава и зле и добре; и даје дајс граведнима и неправеднима* (Мт. 5,45), дотле, с друге стране, неправедне Господ не прима у Своје Царство. Њима су упућене страшне речи: *Неће сваки који ми говори: Господе, Господе, ући у Царство Небеско; но који твори волу Оца Мојега Који је на небесима* (Мт. 7,21). Следеће речи Спаситељеве несумњиво се већ односе на јеретике: *Многи ће ми рећи у онај дан: Господе, Господе, нисмо ли у име Твоје творили, и твојим именом демоне изгонили, и Твојим именом чудеса много творили? И тада ћу им јасно казати: Никад вас нисам знао; идите од Мене ви који чините безакоње* (Мт. 7,22-23).

Дакле, Господ јеретицима каже: „Ја вас никада нисам знао“, а Патријарх Атинагора се труди да нас убеди како они „никада нису били одвојени од општења у тајни Бога и Човека Исуса и од Његове Богочовечанске Цркве“...

Вера у обнављање целокупног човечанства у новој свеобједињавајућој цркви, даје екуменизму и обележје хилијастичке јереси. У екуменистичким настојањима око уједињења без разликовања истине и заблуде, и у стремљењу ка стварању не само нове цркве, него и новог света, све јасније и јасније се показује хилијазам. Проповедници ове јереси неће да верују у то да ће земља и сва дела њена изгорети, да ће небеса са хуком проћи и да ће се стихије у пламену распasti (2. Пет. 3,10-12).

Они заборављају да ће после тога *ново небо и нова земља*, где ће обитавати правда, настати речју Божијом, а не трудом људских организација. Православни хришћани не треба да се труде око њиховог стварања, већ треба да побожно живе у јединој истинској Цркви, да би тако постали учесници у њима после Страшног Суда Божијег. Међутим, покушаји стварања Царства Божијег на земљи кроз лажно уједињење различитих исповедања и пренебрегавање истине која се чува само у предању свете Православне Цркве, удаљава нас од Царства Божијег у царство антихристово.

Ако се Спаситељ упитао хоће ли наћи веру на земљи када дође (Лк. 18,18), такво се стање припрема не само директним проповедањем безбожности, него и екуменизмом.

Историја Цркве нам говори да се хришћанство ширило не путем компромиса и дијалога између хришћана и неверника, него путем проповеди истине и одбацивања сваке лажи и заблуде. Уопште, ни једна се религија никада није ширила преко оних који су сумњали у њену потпуну истинитост. Нова свеобухватна „Црква“ има обележја Лаодикијске Цркве разобличене у Откривењу. Она није ни хладна ни врућа, и на њу се односе речи упућене Анђелу Лаодикијске Цркве: *Тако, Јошшо си млак, и ниси ни стајден ни врућ, изблувају ће из устла Својих* (Откр. 3,16). Зато се уместо препорода вере – пошто није примила љубав истине да би се спасла – на њу односи упозорење Апостола: *И зато ће им Бог Јослати силу обмане, да верују лажи; да буду осуђени сви који не вероваши истини, него заволеши неправду* (2. Сол. 2,10,12).

Преосвећени чланови нашег Сабора Епископа једногласно су прихватили да горе изложено слу-

жи као основа да се екуменизам прогласи за опасну јерес. Одавно пратећи њен развитак, они су нам ставили у задатак да своје истраживање поделimo са својом сабраћом, православним епископима целог света. Ми од њих тражимо да се пре свега моле за то, да Господ сачува Свету Цркву од потреса нове јереси, отварајући нам духовне очи разумевање истине пред лицем заблуде. Нека нам Господ свима помогне да у потпуној чистоти и неповређености сачувамо поверену нам истину, и да нашу паству васпитавамо у верности тој истини и у побожности.

Њујорк,
Недеља Православља, 1972. године

Трећа Посланица Туге (1975)

Обраћање Предстојатељима Светих Божијих Цркава, Преосвећеним Православним Архијерејима, поводом „Тијатирског Исповедања“

Учећи нас да у свему тврдо чувамо православну веру, св. Апостол Павле је писао Галатима: *Ако вам и ми или Анђело с неба Јройоведа јеванђеље друкчије нећо што вам Јройоведасмо, анаштема да буде!* (Гал. 1,8). Ученика свог Тимотеја он је саветовао да остане у ономе чemu га је научио и што му је

поглаваруји ко га је научио (2. Тим. 3,14). Ово је указање на то кога треба да следи сваки Архијереј Православне Цркве, на шта се он обавезује и заклетвом коју даје приликом хиротоније. Апостол пише да је Архијереј дужан да се *чврсто држи истините речи сагласне са учењем, да би био способан и поучавати у здравој науци и покарати оне који се пропадају* (Тит. 1,9).

У данашње време опште неодлучности, поменутости умова и развраћености, од нас се нарочито захтева да исповедамо истинско учење Цркве, не обазируји се на то ко нас слуша и на неверје које нас окружује. Ако ради приближавања заблудама овог века будемо прећуткивали истину или ради угађања овом свету предавали лажно учење, онда бисмо онима који истину траже заправо давали камење уместо хлеба. Што је на вишем месту онај који тако поступа, то већу саблазан ствара, и тим теже могу да буду последице.

Управо из тог разлога у нама је велику тугу изазвало читање тзв. „Тијатирског Исповедања“, које је недавно издато у Европи са нарочитим благословом и одобрењем од стране Светог Синода и Патријарха Константинопољске Цркве.

Ми знамо да се аутор те књиге, Преосвећени Митрополит Тијатирски Атинагора, раније показао као заштитник православне истине, и тим смо мање од њега могли да очекујемо исповедање које тако далеко стоји од Православља. Да је у питању био само његов лични став, ми о томе не бисмо писали. Подстакло нас је то што се на његовом делу налази печат одобрења целе Константинопољске Цркве, у лицу Патријарха Димитрија и његовог Синода. У посебној патријаршијској грамати на име Митрополита Атинагоре назначено

је да је његово дело размотрила нарочита Синодална комисија. После одобрења те комисије, патријарх је, сагласно одлуци Синода, дао благослов за објављивање тог, како пише, „значајног дела“. Дакле, одговорност за то дело преноси се са Митрополита Атинагоре на целу константинопољску јерархију.

Наше раније „Посланице туге“ већ су изразиле жалост која нас обузима када са престола светих Прокла, Јована Златоустог, Тарасија, Фотија и многих других Светих Отаца чујемо учење које би они несумњиво осудили и предали анатеми. Горак је осећај писати о томе. Како бисмо само желели да са престола Константинопољске Цркве, која је родила нашу Руску Цркву, чујемо реч црквене правде и исповедање истине у духу њених великих светитеља! С каквом бисмо радошћу примили такве речи и предали их у наук нашој благочестивој пастиви! Напротив, осећамо велику жалост због тога што морамо да је упозоравамо, јер из овог некад чистог извора православног исповедништва сада излази гњила реч саблазни.

Ако се вратимо самом „Тијатирском Исповедању“, тамо има толико много унутрашњих противречности и неправославних мисли, да бисмо требали да напишемо целу књигу како бисмо их све побројали. Мислимо да то није неопходно. Довољно је да укажемо на оно главно, на чему се зидају и из чега произилазе све неправославне мисли у овом исповедању.

Митрополит Атинагора на једном месту пише да православни верују да је њихова Црква – Једна, Света, Саборна и Апостолска и да предаје пуноћу католичанске истине. Он такође признаје да друга исповедања нису сачувала ову пуноћу. Но, даље

он као да заборавља на то, да ако одређено учење у нечemu одступа од истине, онда је оно самим тим лажно. Људи који припадају религиозној заједници која исповеда такво учење, самим тим су одвојени од једне истините Цркве. Митрополит Атина-гора је спреман да то прихвати када је реч о древним јеретицима као што су аријанци, но када говори о савременим, он неће да узме у обзир њихову јерес. У односу на њих он се не позива на древно предање и каноне, него на „ново схватање које сада преовладава међу хришћанима“ и које је „карактеристика нашег времена“.

Да ли је то сагласно са учењем Светих Отаца? Подсетимо се да нам прво правило Седмог Васељенског Сабора даје сасвим другачији орјентир у схватању црквеног живота: „Онима који су примили свештеничко достојанство – каже се тамо – као сведочанство и руководство служе постојећа правила и одлуке...“ И даље: „Божанска правила са сладошћу примамо и свецело и непоколебиво их се држимо, онако како су установљена од свехвалних Апостола, светих трубљи Духа, и од шест светих Васељенских Сабора, и од оних који су се помесно сабрали ради издавања таквих заповести, и од Светих Отаца. Јер су сви они, будући од једног истог Духа просвећени, оно што је корисно озаконили“.

Упркос овом принципу, у „Тијатирском Исповедању“ се све време инсистира на „новом схватању“. „Хришћани – стоји тамо – сада посећују цркве и моле се са хришћанима разних традиција, са којима им је раније било забрањено да опште јер су називани јеретицима“.

Али ко је раније забрањивао такво општење? Зар није Свето Писмо, зар нису Свети Оци и Васе-

љенски сабори? И зар се ту ради о онима који су само називани јеретицима, а да заправо то нису били? Прво правило Св. Василија Великог даје јасно одређење назива јеретик: „Јеретицима су (Св. Оци) називали оне који су се потпуно отргли и у самој вери отуђили“. Зар се ово не односи на западна исповедања која су отпала од Православне Цркве?

Св. Апостол Павле нас учи: *Човека јеретика по првом и другом саветовању клони се* (Тит. 3,10), а „Тијатирско Исповедање“ нас позива на религиозно зближавање и молитвено општење са њима. Правило 45. Светих Апостола заповеда: „Епископ, или превзир, или ђакон који се са јеретиком буде и молио само, нека се одлучи“. О томе говоре и 65. Апостолско и 33. правило Лаодикијског сабора. Правило 32. овог последњег сабора забрањује узимање благослова од јеретика. „Тијатирско Исповедање“ напротив, позива на заједничку молитву са њима, и иде тако далеко, да чак допушта православним да од њих узимају причешће, као и да им га дају.

Митрополит Атина-гора сам наводи сведочанства о томе, да међу Англиканцима већи део епископа и верних не признаје ни благодатност јерархије, ни светост Васељенских Сабора, ни пресушење дарова на Литургији, ни друге Свете Тајне, ни поштовање светих моштију. Аутор „Исповедања“ и сам указује на она места англиканског исповедања где је то изражено. И опет, пренебрегавајући све то, он допушта причешћивање православних код англиканаца и католика, и сматра да они могу да се причешћују у Православној Цркви.

На чему се заснива таква пракса? На учењу Светих Отаца? На канонима? Не. Као основ за то,

указује се само на чињеницу да је таквог безакоња већ било на делу, и да постоји „пријатељство“ англиканаца према православним.

Који год положај да заузима онај ко дозвољава такав акт забрањен канонима, и какво год било то пријатељство – то не може да буде основ за праксу коју канони осуђују. Како ће Небеском Судији да одговоре они јерарси, који својим духовним чадима саветују да уместо истинског причешћа примају оно, што често и сами они који га дају не сматрају за Тело и Крв Христову?

Такво безакоње проистиче из потпуно јеретичког, протестантског или, да се изразимо савременим језиком, екуменистичког учења „Тијатирског Исповедања“ о Светој Цркви. Оно не види у њој никакве границе. „Дух Свети – читамо тамо – делује како унутар Цркве, тако и ван ње. Зато су њене међе увек широке и нигде нема граница. У Цркви постоје врата, али зидова нема“. Но, ако Дух Божији ишак делује како унутар Цркве, тако и изван ње, зашто би онда Спаситељ морао да долази на земљу да би је основао?

Брига о чувању и исповедању истине коју нам је предао Господ наш Исус Христос, Свети Апостоли и Свети Оци, уз овакву концепцију постаје излишна. Иако „Исповедање“ говори како Православна Црква „оправдано сматра себе у данашње време и у историји, за једину Цркву коју је Христос, Син Божији, основао на земљи“, оно ишак не види неопходност да се неповређено чува њена вера, допуштајући тако саживот истине и заблуде.

Упркос речима Апостола, да ју је Христос ставио пред себе као *славну Цркву, која нема мрље ни боре, или шта ћоме слично* (Еф. 5,27), „Тијатирско Исповедање“ Цркву представља као да су у њој

помешане истина и оно што се у самом том исповедању сматра за одступање од истине – заправо јерес, иако се овај израз ту не употребљава. Опovргавање таквог учења јасно је изражено у познатој Посланици Источних Патријараха о Православној Вери: „Несумњиво исповедамо као тврду истину да Католичанска Црква не може погрешити, или пасти у заблуду, или изрећи лаж уместо истине; јер Дух Свети који свагда делује кроз Оце и Учитеље Цркве који верно служе, чува је од сваке заблуде“ (чл. 12).

Подчињавајући се новом догмату угађања савремености, аутор „Тијатирског Исповедања“ очигледно заборавља поуку Спаситеља о томе, да ако брат твој *ни Цркву не ћослуша, нека ћи буде као незнабожац и царник* (Мт. 18,17), и исту такву поуку Апостола: *Човека јерејика ћо џром и другом саветовању клони се* (Тит. 3,10).

Дакле, са дубоком тугом морамо да кажемо да се у тзв. „Тијатирском Исповедању“ из Константинопоља разлегао не глас православне истине, него глас екуменистичке заблуде која се све више шири.

Питамо се шта сада следи од стране оних које је Дух Свети поставио за епископе да напасају Цркву Гопода коју стече крвљу Својом (дап. 20,28)? Хоће ли ово званично објављивање лажног учења у име целе Константинопољске Патријаршије остати без протеста од стране Архијереја Божијих? Хоће ли се и даље, по речима св. Григорија Богослова, ћутањем издавати истина?

Будући да смо млађи међу предстојатељима Цркава, хтели смо да чујемо глас старијих пре него што сами иступимо. Али до сада се тај глас није чуо. Ако они још нису упознати са садржајем

„Тијатирског Исповедања“, молимо их да га пажљиво прочитају и не оставе без осуде.

Страшно би било кад би се на нас односиле речи Господње упућене Анђелу Лаодикијске Цркве: *Знам дела твоја, да ниси ни ступден ни врућ. О, да си ступден или врућ! Тако, пошто си млак, и ниси ни ступден ни врућ, избљуваћу те из устха Својих* (Откр. 3,15-16).

Ми сада упозоравамо нашу паству и обраћамо се нашој сабраћи, њиховој вери у Цркву, њиховој свести о нашој општој одговорности за паству пред Небеским Пастиреначалником. Ми их молимо да не занемарују наша обавештења, како јавно искривљавање православног учења не би остало без обличења и осуде. Оно се сада шири и то нас је подстакло да своју забринутост саопштимо целој Цркви. Хтели бисмо да се надамо да ће наш вапај бити услишан.

1975. година

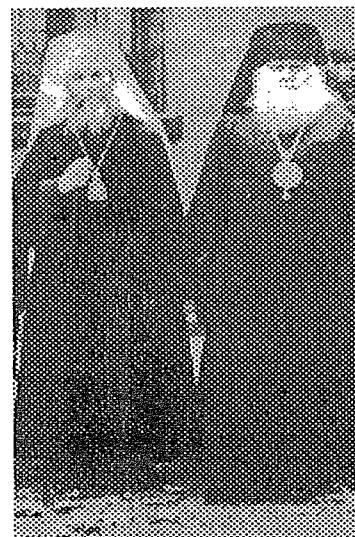
Предсједајтељ Архијерејског Синода
Руске Православне Цркве – Зајраничне,
Митрополит Филарет



ПИСМА СВЕТИТЕЉА ФИЛАРЕТА



ДВА ПИСМА ВЛАДИКЕ ФИЛАРЕТА АРХИЕПИСКОПУ АВЕРКИЈУ



Светитељ Филарет са Владиком Аверкијем

Следећа два писма, једно званично, а друго незванично, Владика Филарет је упутио Владику Аверкију, који је тада (1970) био настојајашаљ Свето-Тројицког манастира у Џорданвилу, поједом што је владика Аверкије дојустио да се у једној од манастирских цркава служи коптска Литургија. Лик Владике Аверкија, поznатији ујраво по суроштављању екуменизму и либерализму, у историји Цркве нашећ века је шако велик, да му није потребна никаква „заштита“, пошто не заштита прећутавањем. Сматрамо да ће ова два писма омогућити да видимо и осетимо бескомпромисну ревносћ Владике Филарета и његово стремљење да ни за још је одступи од исповедничког пута Руске Заграничне Цркве.

Уз то, Владика Филарет се посматрао око подизања Истински Православних Цркава, као противнеге „официјелном“ светском православљу.

То су Цркве које су се у своме учењу држале Светооштачког Православља и које нису имале црквено општење са одступницима. Ова брида Владике Филарета штвала се и саме Заграничне Цркве, која је пружала уточиште како многима од оних који су најушили екуменистичке јурисдикције, шако и другим Истински Православним Црквама, нарочито грчким старокалендарцима. У вези са тим, случај служења Копта у

Цорданвилу њега је посебно поћодио, и он исказује бојазан да Загранична Црква због тога не избуи своја нова чада...

Оба писма се штампају према фотокопијама оригиналних куцаних на писаћој машини и својетечно поштисаних од стране Владике Филареја.

**Његовом Високопреосвештенству Архиепископу
Сиракушком и Тројицком Аверкију**

14/27. XI 1970.

Високопреосвећени Владико!

Почетком прошле седмице, добио сам од једног архијереја наше Цркве саопштење о томе да су у доњем храму Свето-Тројицког манастира Копти (тј. јеретици – монофизити) обавили своју „службу“.

Пошто је Ваше Високопреосвештенство, у свом одговору на упит који сам Вам тим поводом послao, одговорило потврдно – да би биле избегнуте могуће саблазни, молим Вас донесите следеће одлуке:

1. Да се у доњем храму обави кропљење светом водом и прочита молитва које је одређена за случај да храм оскрнаве јеретици.

2. До извршења указаног у претходној тачки, одмах обуставити сва богослужења и молитве у доњем храму.

*Вашег Високопреосвештенства сабрај у Христу
Митрополит Филареј*

**Ваше Високопреосвештенство,
Милостиви Архијереју!**

Уз ово Вам шаљем „званичну“ представку. Истовремено, хоћу да Вам саопштим моје мишљење поводом онога што пишете у писму које сам управо добио.

Да кренемо од почетка. У понедељак или уторак прошле седмице позвао ме је телефон један наш архијереј који ми је саопштио да су Копти, тј. монофизити, обавили „богослужење“ у доњем храму Свето-Тројицког манастира

Та новост ми је изгледала невероватна. Изразио сам сумњу у њену веродостојност. Али саговорник је додао да је извор информације потпуно поуздан и како он не сумња да је то истина. Обећао сам му да ћу се постарати да ствар разјасним и обратио сам се Вама. У миру. Пошто је Лавр у среду полазио у семинарију ради предавања, замолио сам га да извиди о чему се ради. Он је пристао, али по повратку ми заправо ништа није ни рекао. Видећи да се он некако устручава да говори на ту тему, ја с њим о томе више нисам ни разговарао, него сам чекао одговор Вашег Високопреосвештенства.

Данас је Ваш одговор стигао. Током ових дана ишчекивања, са различитих страна су ми стизала различита саопштења поводом коптске службе. У заштиту тог чина наводили су различите аргументе. Управо о томе сада хоћу да говорим.

Пре свега, хоћу да истакнем оно што је Вама, преосвећеном архијереју и богослову, и без тога познато, а за мене представља одлучујућу околност у оцени тог догађаја. Реч „монофизит“ у буквалном преводу значи „једно-природњак“, према јеретичком лажном учењу монофизита, који тврде да у нашем Спаситељу постоји само једна природа – Божанска, тако да је људска природа ишчезла,

утонула, да се растворила у Његовој Божанској природи, као што мала кап без остатка ишчезава у бескрајном мору.

Уз такво стање ствари, шта друго представља коптска, тј.monoфизитска „литургија“ него беспредметну бесмислицу, која нема никаквог реалног садржаја и смисла?! Јер „предмет“ Свете Тајне Евхаристије представља најсветије Тело и Крв Христова – Тело које је пострадало за нас и Крв која је за нас проливена. Они међутим представљају својство људске природе Спаситељеве, јер Божанство не може ни да страда, ни да умре. А monoфизити људску природу Спаситељеву у потпуности поричу. И о каквој онда „литургији“ код њих може бити речи? Заиста, њихова „евхаристија“ спада у оно што су свети Оци без увијања називали „храном демона“... Вашије волја, Владико, али ја нипошто не бих дозволио обављање тако увредљивог чина не само у храму, него ни на било ком другом месту!

Према категоричким тврђњама очевидаца, наши семинаристи су се клањали(истина, не до земље) пред „узношењем“ које су вршили Копти. А не може се порећи да је клањање израз побожности, тј. некакав облик учешћа у оно што се догађало – у јеретичким молитвама. Вашије познато како се беспоштедно строго свештени канони односе према учешћу у јеретичким молитвама. Канони су у тој области строжи него ма у којој другој. На тај се начин Црква одлучно ограђује од општења са онима који су изван ње. Изван се налазе и Копти. Јер, шта год да се причало о њиховом садашњем приближавању нама, између и даље лежи она провалија преко које они могу да пређу само

уз потпуно одбацивање свога лажног учења и прихватање православног учења. Доиста, сада више нема оштрих спорова са њима око вероисповедних питања као у старо време; уз то, када је реч о чувању постова и других аскетских принципа, Копти су нам несумњиво ближи од католика. На ово су указивали и Најблаженији Митрополит Антоније и његов верни ученик и поштовалац Владика Јован. Али пошто њихова основна догма остаје иста као пре – они се као и пре налазе изван наше ограде.

Сама та чињеница – да им је било дозвољено да служе у православном храму – није ли то већ некакво признавање њиховог ритуала? Ако би по желели да служе нпр. некакви безблагодатни самосвети или просто самозванци – зар би им било дозвољено да служе? Овде су они служили као свештенослужитељи, као наши православни клирици. А сећате ли се Владико 45-ог правила Светих Апостола?

Кажу: па служимо на Гробу Господњем и на Гробу Царице Небеске, а тамо служе и Копти и католици... Зар је могуће поредити наше службе овде, са оним што се догађа у центру светског хришћанства? Све што се тамо догађа – догађа се „мимо уобичајеног поретка“: само тамо и никде другде. Осим тога, да су та света места у нашим рукама – никакви Копти и католици тамо не би служили. Но, по воли Божијој, или по допуштењу Божијем, ми тамо нисмо домаћини.

Ви сте, Владико, указали на то да доњи храм није био освећен. Ја ћу Вам одговорити, да када сам био у том храму, молио се и причешћивао у светом олтару, свештенослужитељ је на одговара-

јућем месту службе возгласио „за овај свети храм и за оне који са вером, побожношћу и страхом Божијим улазе у њега...“ – Јесу ли то празне речи?

У нашим молитвословљима постоје молитве за отварање храма кога су оскрнавили јеретици. Њихова је улога да очисте од јеретичке прљавштине храм који су јеретици заузели. Пре него што се у таквом храму одслужи православно богослужење, у њему треба да се прочитају ове молитве. Шта да се каже ако храм уопште није био заузет, него су православни сами дозволили јеретицима да у њему обаве своје јеретичке молитве?

Позивају се на Владику Јована (Максимовића – прим. прир.)... Ономе што сам о њему већ рекао додаћу још и следеће. Пре два дана разговарао сам о Владици Јовану са човеком кога је Владика упознао још у Југославији. Када је четрдесетих година тамо био рат и послератна пометња, тај човек је „у борби за опстанак“ морао да крене по белом свету. Када се после низа година поново срео са Владиком, почeo је да му прича о својим „митарствима“. У једном тренутку је рекао: „Три године сам морао да живим тамо где није било православног храма, па сам одлазио Коптима“. „Како? Коптима?“ – упитао је Владика Јован. Човек је, уплашивши се строгости Владикиног гласа, одговорио: „Да, ишао сам, али на Литургији нисам био“. „А на бденијима си био?“ „Био сам, Владико...“ „А јеси ли се покајао због тога?“ „Не, али ја се тамо нисам молио, само сам присуствовао“. „Слушај, када се будеш исповедао, обавезно се покај због тога што си присуствовао служби јеретика“ – закључио је Владика Јован.

Што се тиче нарушавања канона, на шта се жалите, они се сада заиста нарушују. Но, не

зnam да ли та тужна чињеница може да се употреби као аргумент за одбрану? Не подсећа ли то на случај када је лопов, ухваћен у крађи, пошто није могао да порекне саму чињеницу крађе, покушао да се заштити тиме што је рекао да сви његови суседи такође краду? Таква одбрана несрећнику није помогла.

Ви пишете о „икономији“. Ја ни тренутак нијам сумњао у то да сте ви поступали по пастирској жељи да укажете духовну помоћ жртвама јереси осуђене на Васељенском Сабору. Али сумњам да икономија може да иде тако далеко. Не без разлога сами сте приметили: „Можда није требало то да им допустим“. На делу спасења душа Оци прихватају и одобравају икономију. Али у свим њеним облицима и примени она не треба да одступа од основне поставке: јеретицима треба објаснити да је Истина хришћанства управо оно што им пружа Православље. Код њих Истине нема, или је она повређена и деформисана; они могу да постану учесници у њој само кроз потпуно одрицање од јереси и потпуно прихватање Православља – његовог вероучења, његове етике, његовог богослужења, канона, правила итд.

Владико свети! Да ово пишем, не тера ме жеља да Вам досађујем, нити да се из тврдоглавости свађам са Вама. Ја ћу отворено рећи, по својој архијерејској савести, да поменути случај сматрам много опаснијим него што су својевремено били случај самозванаца, или 138 000 долара, или србско питање и други, који су подигли онако велику галаму. Тамо се радило о нечијим несмотреностима, неправилним поступцима, и о размимоилажењима црквено-политичког карактера (србско питање), али нико није могао да нас оптужи за од-

ступање од Православља; вера и догма остали су неразрушиви. Није нам се без разлога после свега тога присајединило толико душа које су трагале за Истином и пронашле је у нашој Цркви. А сада? Глас о служењу јеретика у Свето-Тројицкој обитељи шири се веома брзо, и ја са нелагодношћу свакога дана очекујем питање, можда баш од стапокалендараца: „Јесу ли у Џорданвилу служили јеретици?“ И шта да одговорим? Да порекнем не могу, да слажем не могу... Да се позовем на икономију? Одговориће ми да историја Цркве не зна за такву икономију у којој бисмо излазили у сусрет јеретицима када су у питању њихове јеретичке установе и ритуали. И шта ако се наша нова чада окрену од нас?

Непријатно је слушати како верни људи говоре да су од становника Џорданвила чули следеће: „Код нас цвета екуменизам; у цркви служе јеретици, а католици се причешћују Светим Тајнама без присаједињења нашој Цркви“ (Владико, откуд још и то? Има ли основа за такве речи, које сам већ не једном чуо?). Ако живимо у доба ширења отровне заразе екуменизма, није ли наш дуг да у вероисповедним питањима принцип икономије строго подређујемо принципу нарочите, посебне опрезности, да не бисмо саблазнили *ове мале идући* крупним корацима у сусрет онима који мисле другачије и неправославнима?

Опростите за непријатно писмо, Свети Владико.

Молим Ваше свете молитве.
Са братском љубављу у Господу,
+ *Митрополит Филарет*

ПИСМО СВЕЋЕНТЕЛА ФИЛАРЕТА ОЦУ Н.

Ово мало познато писмо светитеља Филарета убућено 1980. године једном либерално настројеном свештенику Руске Заграничне Цркве, оцу Н., јасно показује светитељев негативан став према данас веома росијосирањеној идеологији „борбе изнутра“ – борбе за преход Цркве када „борци за Православље“ делују унутар црквених организација које су саме остале од Православља, и при томе сачувале само стиљашњи изглед исгинске Цркве.

Митрополит Источноамерички и Њујоршки
ФИЛАРЕТ, Председавајући Архијерејским
Синодом Руске Православне Заграничне Цркве

26. јун/9. јул 1980.

Оче Н.!

Одавно се већ спремам да ти напиши неку реч, али некако ми се није дало. Али коначно сам се наканио и – пишем.

Још док сам био у Аустралији, када сам почeo да – post factum – добијам обавештења из Америке о томе како је овде било протеста, демонстрација па чак и молебана пред совјетским конзулатом, много сам се узнемирио и било ми је жао што нисам био овде, јер бих се одлучно супротставио много чему што се д догодило. Нарочито – молебану на таквом месту. Нису ли певали песму Господњу на земљи туђој? Зашто је требало

износити светињу црквене молитве пред очи разузданих слугу антихристових? Зар се није могло помолити у храму?

Морам отворено рећи да ми је увек мрско да чујем о „протестима“, „демонстрацијама“ итд. У СССР влада онај (са рошчићима) који се боји само Христа и Крста и ничега другог на свету. А протестима и демонстрацијама само се подсмева. „Јавно мњење“? На њега антихристове власти пљују са висине! Хтело им се да узму Чехословачку – и узели су је, не обазирући се на протесте и претње којекаквих картела и компанија. Сви покушаји да се у тзв. слободном свету створи јавно мњење у корист оних који страдају од комунизма – узалудни су и јалови, јер слободни свет упорно затвара очи, као ној који сакрива главу под крило и мисли да га нико не види...

Са недоумицом сам прочитао у новинама како један новинар са одобравањем наводи твоје речи: „У праву је свештеник Н. када пише: Русија васкрсава из мртвих! Ми у то морамо да верујемо, јер верујемо у Христа Спаситеља, васкрслог из мртвих“.

Не могу да схватим какве то везе има једно са другим!... Лично, ја у Васкрсење Христово верујем – то је за мене оно најдрагоценје што постоји на свету. Али савршено не видим зашто сам дужан да верујем у то да „Русија васкрсава“. Надам се да ће она заиста васкрснути онда када то изволи свемогућа волја Божја. Али у садашње време не само да не делим твој ентузијазам, него сам веома забринут за руски народ. Њему су очевидни лаж и пустиш атеизма. Али, авај, тамо се не шири истинито Православље. Тамо се руском народу под видом Православља подмећу булгаковштина, берђа-

јевштина и бесмислице евлогијанског раскола, та-
мо цветају секте – баптизам и друге. Званична цр-
ква проповеда сарадњу са богоборном влашћу,
хвалећи је како стигне. **Истинска Православна Црква отишла је у катакомбе – сакривена је од народних маса...** Је ли то „препород Православља“? И не узимаш ли ти мало превише на себе када на сав глас објављујеш да се у Русији препорађа Православље? Дај, Боже, да истина победи сва искушења и да тријумфује над њима. Али ипак је још рано о томе говорити, јер тамо је још увек превише јак утицај антиправославних принципа. Не говорим више о томе да антихристова совјетска власт, док управља Русијом, тријумф Православља никада неће допустити – није се тамо без разлога истинито Православље сакрило у катакомбе и сурово се гони.

Неколико речи о трагедији оца Дудка.*

Још на самом почетку његове делатности, када су почели све чешће и чешће називати га стубом православља, томе су се придружили у Синоду и

* Свештеник МП о. Димитрије Дудко седамдесетих година отворено је иступио против ширења безбожништва у Русији, накарадних појава совјетске стварности и у црквеном животу МП. У више наврата одслужио је казну у совјетским логорима. Аутор је чланака и књига духовно-моралног садржаја, које су постале широко познате у иностранству. Године 1980. власти су га приморале да објави своје одрицање од „политичке делатности“, која је о. Димитрију била приписана због његових проповеди у којима је износио осуду режима. После тога одрицања од о. Димитрија одрекло се мноштво његових духовних чеда. Данас је о. Димитрије други свештеник једнога од подмосковских храмова – *прим. прир.*

његови чланови, архијереји; али ја, који пишем ове редове, одмах сам се уклонио и упозорио своју сабраћу да се ту може догодити катастрофа. Зашто? Зато што је у СССР, по тачној дефиницији о. архим. Константина – сатанократија. Тамо влада онај кога је Спаситељ назвао лажњивцем и оцем лажи. Та лаж тамо царује. Зато се ничему што се тамо догађа не сме веровати. Ма која чињеница духовног значаја која се чини утешном, може да се покаже као фалсификат, превара и провокација...

Зашто се догодила та несрећа са о. Димитријем? Претпоставимо најбоље, не подозревајући његову сарадњу са КГБ и његову издају сопствених уверења, али прихватијући ипак жалосну чињеницу – да он није издржао и да се „сломио“ – капитулирао пред непријатељима Цркве. Зашто? Рекло би се, он је показао и мужаство и смелост и одједном – такав неславан крај. Зашто?

Зато што се његова делатност одвијала ВАН ИСТИНИТЕ ЦРКВЕ.

Шта је „совјетска црква“? О. архим. Константин много и упорно говори да најстрашије што је богооборна власт учинила у Русији представља појава „совјетске цркве“, коју су большевици подвалили народу као Цркву истиниту, отеравши истинску Православну Цркву у катакомбе или концлогоре.

Та лажицрква двапут је анатемисана. Најсветији патријарх Тихон и Сверуски црквени Сабор анатемисали су комунисте и све њихове сараднике. Та страшна анатема до данас није скинута и пуноснажна је, јер је скинути може само сверуски црквени Сабор, као највиша канонска црквена власт. И ето, догодила се страшна ствар 1927. го-

дине, када је митр. Сергије, који је возглављивао Цркву, својом срамном одступничком декларацијом потчинио Руску Цркву большевицима и објавио сарадњу са њима. И догодило се у правом смислу оно из предисповедне молитве: „под своју анатему падоше“! Јер 1918. г. Црква је анатемисала све сараднике комунизма, а 1927. сама је ушла међу њих и почела да хвали црвену богооборну власт – да хвали црвену звер о којој говори Апокалипса.

То није све. Када је митр. Сергије обнародовао своју злочиначку декларацију – од совјетске цркве одмах су се одвојила црквена чада и саздала се катакомбна Црква. А она је са своје стране анатемисала официјелну цркву због издаје Христа.

И ето, у тој цркви лукавих протицала је делатност о. Димитрија Дудка, који је у штампи директно изјавио да он са совјетском црквом не раскида и да остаје у њој. Да су му биле отворене духовне очи и да је видео истинску природу официјелне цркве. вероватно би нашао у себи мужаство да каже – „замрзех цркву лукавих и са нечастивима нећу сести“ – раскидам са друштвом бого противника и излазим из совјетске цркве. Ето када би он постао наш – његово мужаство уништило би зид који неуклоњиво стоји међу нама, зато што је Сабор прихватио да се руководи завештањем митр. Анастасија. А у том завештању је назначено да ми не смемо да имамо икакво општење са совјетима, не само молитвено него ни физичко. Али уколико би се о. Дудко одрекао остајања у совјетској лажицрви и изашао из ње – на њега се тај зид више не би односио.

Памтим један занимљив случај – директну чудесну помоћ Божју онима који су верни до kraja.

У Соловке су дотерали једну групу монахиња које су припадале катакомбој Цркви. Чекисти су им рекли: „Сада се спремајте, а сутра ћете ићи на тај и тај посао“. Добили су, међутим, неочекиван одговор: „Нећемо поћи и радити нећемо“.

„Шта, јесте ли сиша с ума? Знате ли шта ће бити са вама?“, заурлали су чекисти. Спокојни одговор људи који се у својој верности ничега не боје гласио је: „Шта ће бити, биће – а биће шта је угодно Богу, а не вама, крвницима и зликовцима. Ви можете да са нама урадите шта вам је воља – да нас морите глађу, стављате на муке, вешате, стрељате, печете на ватри. Али упозоравамо вас једном и заувек: ми вас, слуге антихриста, не признајемо за закониту власт и никакве ваше наредбе испуњавати нећемо!“...

Разјарени чекисти јутру су отерали монахиње на „брег смрти“. Тако се називало високо брдо на ком је стално дувао ледени ветар. На том ветру човек би се за четврт сата смрзао на смрт. Монахиње, одевене у њихове овештале расе, црвеноармејци су повели на тај брег обучени и са шубарама на глави. Монахиње иду веселе, радосне и поју псалме и молитве. Војници их поставише на врх брега и спустише се. Попа сата, сат, два, више – са врха се чује појање. Наступило је вече. Стражка долази монахињама – а оне живе, неповређене и настављају да поју молитве. Задивљени војници поведоше их кући – у логор. По целом логору одмах се пронаела вест о томе. А када се сутра променила стража и поновило исто то – логорске власти су монахиње растерале и оставиле их на миру...

Није ли то победа? Ето шта значи бити веран до смрти – како кажу чудесне речи Апокалипсе: *Буди веран до смрти и Ја ћу ти дати венац живота*.

А у овом случају – јавно чудо, како је било са три отрока у пећи вавилонској, само што је тамо била смртоносна огњена стихија, а овде смртоносна погубна хладноћа. Ето како Господ награђује за верност!

А ово је моје дубоко уверење: када би сва моногомилионска маса руских људи пројавила такву верност, као те монахиње, и одбила да се повинује разбојницима који су притиснули руски народ – комунизам би се у трену сурвао, јер би народу дошла иста помоћ Божја која је на чудесан начин спасила монахиње које су ишли у сигурну смрт. А док народ признаје ту власт и повињава јој се, макар је и проклињао у души – та власт остаје где је.

Разуме се: монахиње, као и древни мученици, биле су укрепљене силом Божјом. Без њене помоћи не би издржале. Али њихов подвиг савршио се у истинитој Цркви, испуњеној благодаћу и Истином. Јер истинита Црква, по учењу апостолском, Тело је Христово – Господ пребива у њој и во-зглављује је као њена Божанствена Глава.

Зар ће се ико усудити да тврди да Господ и Његова благодат пребивају у цркви лукавих, која хвали Његове осатањене непријатеље и сарађује са њима и која се због тога налази под двоструком анatemом, како је горе показано? Може ли бити благодатне цркве која се ујединила са богооборцима? Одговор је јасан!

Светитељ Теофан Затворник својевремено је упозоравао да ће се приближити страшно време када ће пред људима споља бити привид црквеног благољепија – торжествене службе, црквени чинови итд – а унутра потпуна издаја Христовога Духа. Зар ми то не видимо у совјетској цркви? Патријашија, митрополити, „сав свештенички и мо-

нашки чин“ – а једно савез са богоборцима, тј. јавна издаја Христа.

Том друштву припадао је и о. Дудко. Свакако, његово искрено религијско осећање приморавало га је да проповеда о Богу и не саглашава се са многим наказним појавама у животу рускога народа. Али за њега је Пимен био, а вероватно је и сада – духовна глава, глава совјетске јерархије, док за нас то савршено није тако. Јер Сабор из 1971. изнео је закључак на основу тих и тих канона да се Пименов избор држи незаконитим, неважећим и да се сматра да све његове одлуке и укази немају никакву снагу и значај.

Како је сада тежак положај несрећног о. Дудка! Шта му је чинити? Да ли да настави са пастирским послом? А и шта ће говорити верницима? Исто оно што је говорио пре свога „покажања“? Али тога се одрекао! Супротно? Али њему су веровали онда када је проповедао оно чиме је освојио поверење и поштовање верника, а сада – како ће им погледати у очи?... Једна девојка са правом је рекла да је за њега решење – да покаже право покажање – у ономе што је сада урадио. Али за то му је потребно да изађе из цркве лукавих у Цркву Истиниту и да тамо принесе покажање. Али због тога ће се са њим црвена власт разрачунати са умноженом суворошћу. Свакако, прелазећи у истинску Цркву, он ће прећи у област благодати и силе божанствене, која га може укрепити онако како је укрепила катакомбне монахиње. И дај, Боже, да он пронађе истински и спаситељни пут.

Хтео бих и ово да приметим. Катакомбна Црква у Русији са љубављу и пуним поверењем односи се према Цркви Заграницној. Али једино катакомбницима није јасно – нејасно им је зашто наша

Црква, несумњиво знајући да је совјетска јерархија издала Христа и да више не носи благодат, ипак прима клирике совјетске цркве у постојећем чину, не рукополажући их поново, као да већ имају благодат. Па благодат и клирици и паства добијају од јерархије – а ако је она издала Истину и лишила се благодати, откуда благодат код клирика? Тако питају катакомбници.

Одговор на то је – прост. Црква има власт да у извесним случајевима примењује принцип тзв. икономије – снисхочења. Још је свети Василије Велики говорио како је потребно, да се не би многи одбили од Цркве, неки пут допуштати снисхочење и не примењивати правила Цркве са свом строгошћу. Када је наша црква примала римокатоличке клирике „во сущем сане“ не рукополажући их поново, она је поступала по том принципу. И митр. Антоније, разјашњавајући то питање, указивао је на то да спољашња форма – прејемствено рукополагање од апостолских времена – код римокатолика постоји, а благодат, коју је римокатоличка црква изгубила, они који се присаједињују добијају од пуноте благодати, која је својствена Православној Цркви, у самом часу свога присаједињења. „Форма се допуњује садржајем“ – говорио је митр. Антоније.

Управо тако, примајући совјетски клирици примамо клирике из Москве не као оне који имају благодат, него као оне који ће је добити у самом присаједињењу. Али да призnamо цркву лукавих као ону која носи и чува благодат ми, разуме се, не можемо. Јер ван Православља благодати НЕМА, а совјетска црква себе је благодати лишила.*

* Упоредимо ове страшне речи светитеља Филарета, првојерарха РПЦЗ, са оним што је, без имало страха

На крају овога писма хоћу нешто да ти предочим, оче Н. Сабор епископа прихватио је да се руководи завештањем митр. Анастасија и држи га се, завештања у којем нам је покојни Првојерарх оставио да са совјетском црквом немамо никаквог општења, не само молитвеног, него ни физичког. А на основу чега сте ти и други свештенослужитељи имали непосредно општење са о. Дудком, писали му писма итд? Ма колико га искреним човеком сматрали, може ли ваше лично мишљење укинути правило које је Црква примила? Ево, када би о. Дудко рекао: раскидам са официјелном црквом и излазим из ње – тада бисте ви могли да ступите у општење са њим. А без тога, то што ви чините је – нарушавање црквене дисциплине. Дудко ми је лично писао, али ја му нисам одговорио – мада бих могао много тога... Успут – на основу чега ти је још раније пало на ум да помињеш на Великом Входу архиепископа совјетске цркве? Ко ти је дао право на то, који архијереј – ко, како, где, када?... Буди опрезан, добри мој и усрдни, али мало брзоплети саслужитељу!

Мир ти и милост Господња. И матушки „со чада“.

Са љубављу: Митрополит Филарет

Божијег, објављено у књизи „Екуменизам и време апостасије“ јеромонаха Саве Јањића: „Ката콤бна црква у Русији никада није отишла толико далеко да изјави да Свете Тајне званичне Цркве нису исправне (?!)“ (фуснота на стр. 14). Опште је познато да је Руска Загранична Црква одувек била много блажа по питању тајинства Московске патријаршије од катакомбника у Русији.

АНАТЕМА ЕКУМЕНИЗМА

ОНИМА КОЈИ НАПАДАЈУ ЦРКВУ ХРИСТОВУ И УЧЕ ДА СЕ ОНА ПОДЕЛЛА НА ГРАНЕ КОЈЕ СЕ РАЗЛНКУЈУ ПО СВОМЕ УЧЕЊУ И НАЧИНУ ЖИВОТА, И ТВРДЕ ДА ЦРКВА НЕ ПОСТОЈИ НА ВИДЛЮ НАЧИН, НЕГО ЏЕ НАСТАТН ОД ГРАНА, РАСКОЛА И ИНОВЕРЈА, ЈИХОВИМ СЈЕДИЊЕЊЕМ У ЈЕДНО ТЕЛО,

И ОНИМА КОЈИ НЕ РАЗЛНКУЈУ ИСТИНСКО СВЕШТЕНСТВО И СВЕЋЕ ТАЈНЕ ЦРКВЕ ОД ЈЕРЕТИЧКИХ, НЕГО УЧЕ ДА СУ КРШТЕЊЕ И ЕКХАРИСТИЈА ЈЕРЕТИКА ДОКОЛНИ ЗА СПАСЕЊЕ,

И ОНИМА КОЈИ ИМАЈУ ОПШТЕЊЕ СА ПОМЕНУТНИМ ЈЕРЕТИЦИМА, ИЛИ ИМ ПОМАЖУ, ИЛИ ШТИТЕ ЈИХОВУ НОВУ ЈЕРЕС ЕКУМЕНИЗМА, УМИШЉАЈУЋИ ДА ЈЕ ТО БРАТСКА ЉУСАК ИЛИ НАЧИН ЗА СЈЕДИЊЕЊЕ РАЗДЕЛЕНИХ ХРИШЋАНА: АНАТЕМА.



ЧУДЕСА СВЕТИТЕЛА ФИЛАРЕТА



Би човек послан од Бога, ю имену Филарет. Овај дође за сведочанство, да сведочи о светлости... (Јн. 1, 6-7)

Сведочанства о чудесима новој рослављеног угодника Божијег, Митрополита Филарета, сакућају се и објављују тек од скора.

Нама је пошло за руком да дођемо до њији сведочанства која овде објављујемо.

Сведочанство првијереја Константина Фјодорова, духовника Леснинског женског манасијира (Француска)

Испричају вам о једном малом чуду, које за моју попадију уопште није било мало. Пре но што смо дошли овде, имали смо једно велико путовање по Француској. Након два часа вожње (укупно је требало да путујемо седам часова), мотор је одједном престао да ради. Изгледало је да нема бензина. Колико год да сам притискао педалу ништа није помагало. Околини је била пуста и моју попадију је почела да хвата паника. Ја кажем: „Не треба тако да се потресамо – на мени је епитрахиль Митрополита Филарета, а што је главно, имам још и Животворни Крст. Боље да узмеш да се помолиш“. Прошло је неколико секунди и њој се отело из срца: „Владико Митрополите помози. Јер твоје чедо седи овде. Не ради мене која сам недостојна, него ради њега помози. Учини да можемо даље да пођемо“. Ја сам окренуо кључ и кола су пошла као да ничега није било. За моју попадију то је била велика радост.

Сведочанство протојакона Хриштофора Берчела (Канада)

Ово ми је испричала Лидија Михајловна Клар, супруга Јевгенија Јосифовича Клара, декана Џорданвилске семинарије. Године 1994. сазнали су да је њихова снаја, Ирина Клар, оболела од рака. Њен муж, Михајло, по професији лекар, био је очајан. Он се пламено молио за њено оздрављење и временом се показало да се болест повлачи.

Ипак, недавно је (1997.) дошло до опасног погоршања. Лидија Михајловна је благочестивим супружницима дала кошуљу која је припадала Митрополиту Филарету, а коју је она својевремено добила од светитељевог келејника,protoјакона Никите Чакирова. Ирина ју је обукла и одмах осетила силан миомирис, тако да је помислила да је неко у стану пролио мирис. Ирина и Михајло су се цело вече пламено молили, а потом је Ирина уснула у тој кошуљи. Следећег јутра осећала се много боље и пошла је у болницу на испитивање. Резултати су показали да се велична тумора смањила 70 пута! Никаквих разумних објашњења за то није било, и болничко особље остало је запањено.

Крајем 1998 тумор је опет почeo да расте. Након што су пронађене нетљене мошти Митрополита Филарета, архимандрит Лука из Џорданвила је почeo да сакупља информације о чудесима. Ирина је одлучила да треба да исприча за своје исцелење, и осетила је да је погрешила што је радије о томе ћутала. Пошто је испричала о. Луки шта се све дододило, изнова се осетила боље. Од тада она живи у добром здрављу. Тумор не ишчезава у потпуности, али се толико смањио, да Ирина може да води нормалан живот и да се посвети васпитавању своје деце.

Сведочанство свештеника Стефана Алена (САД)

Над мојим столом дуго је висила фотографија Митрополита Филарета. Нисам јој придавао неки нарочит значај. Одједном, осетио сам потребу да пред њом запалим кандило и да се молим Владики. Неколико дана касније чуо сам да су у Џорданвилу пронађене његове нетљене мошти. Ја се и сада стално молим светитељу Филарету.

МОЛНКА СКЕТОМ ФИЛАРЕТУ



Свети оце Филарет моли Бога за нас.

Скетитељу, оче наш Филарете, Богом изабрани, по-следњих времена исповедниче, истинског православља првојерарху, чувару и поборниче, а свих истинских православних хришћана добронађдни пред Богом заступниче, који се сада крај престола Божијег за нас молиш – умоли скештедрога Бога да нам дарује опроштење грехова, омилши нас од њих поклањем. спасавај нас молитвама твојим од најезде безбожника, даруј нам страх Божији и удастој нас да до краја будемо верна чеда истинске цркве Христове. укрепи нас у исповедању вере и не дај да се уплашимо гонења и страдања, но ако је потребно дај нам да пострадамо за веру православљу, да се не одрекнемо Христа и да не принимо печат прогластог антихриста.

Не тајмо многи труд и зној твој истинског православља ради, и благо похвалијемо и проповедамо твоја блага дела међу нама: прослављање царских мученика и новонисповедника руских, предавање апостолског прејемства истински православним хришћанима широм касе-

ЛЕНЕ, АНАТЕМСАЊЕ СВЕДЕЧЕСТВУ ЕКУМЕНИЗМА И НЕПОКОЛЕСНКО
УПРАКАЛАНЕ РЕЧИУ ХРИСТОВЕ ИСТИНЕ.

ИШТЕМО ОПЕТ ПРИСНУ ПОМОЋ И БЛАГОДАТ И ЗАСТУПАЊЕ
ТВОЈЕ, ПРОСИМО МОЛЕЊЕ И ПОСРЕДНИШТВО ЗА НАС, И ПАДАЈУ-
ЋИ ПРЕД НОГЕ ТВОЈЕ МОЛИМО СЕ:

НЕ ПРЕСТАЈ ТВОРНИ МОЛНТВУ ЧОВЕКОЉУСЦУ КОГУ ЗА МА-
ЛО СТАДО ИСТИНСКИ ПРАВОСЛАВНИХ – ДА ДАРУЈЕ МИР ЦРКВИ
СВОЈОЈ ИЗБАВЛАЈУЋИ ЈЕ ОД ЈЕРЕСИ И РАСКОЛА, ДА НАС ИЗБАВИ
ОД ТАМЕ ГРЕХА И СТРАСТИ, ОД СКРИВЕНИХ ЗАМКИ ЛУКАВОГ АН-
ТИХРИСТА, КАКО БИСМО ДО СМРТИ ОСТАЛИ НЕПОКОЛЕСНИКИ У
ИСПОКЕДАЊУ СВЕТОГ ПРАВОСЛАВЉА И КАКО БИСМО СЕ ДО КРАЈА
НЕОСУЂЕНО ПРИЧЕШЋИВАЛИ СВЕТЫМ ТЕЛОМ И КРВЛУ ГОСПОД-
ЊОМ КОД ИСТИНСКИХ СВЕШТЕНОСЛУЖИТЕЛА КОЈИХ ЈЕ СВАКИМ
ДАНОМ СВЕ МАЊЕ, А ПО СМРТИ ДА НАЂЕМО ГОСПОДА МИЛОСТН-
ИКА И ЛУКАЗНА. ЈЕР СМО ЊЕГОВА СТВОРЕЊА, И ЖИВИМО И ЈЕСМО
ЗА ЊЕГА, КОМЕ ПРИПАДА СВАКА СЛАВА, ХВАЛА И ВЕЛИЧАЊЕ,
ЧАСТ И ПОКЛОНЕЊЕ, ЗАЈЕДНО СА БЕСПОЧЕТНИМ ОЦЕМ И СВЕСКЕ-
ТИМ ДУХОМ, И САДА И УВЕК И У ВЕКОВЕ ВЕКОВА. АМИН!